DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SKARBU

Warszawa, dnia 28 lutego 1947 r.

Nr 5

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO:

52

USTAWA
KONSTYTUCYJNA

z dnia 19 lutego 1947 r.

o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 1. Do czasu wejścia w życie nowej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Sejm Ustawodawczy, jako organ władzy zwierzchniej Narodu Polskiego i w oparciu o podstawowe założenia Konstytucji z dnia 17 marca 1921 r., zasady Manifestu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 22 lipca 1944 r., zasady ustawodawstwa o radach narodowych oraz reformy społeczne i ustrojowe, potwierdzone przez Naród w głosowaniu ludowym z dnia 30 czerwca 1946 r. — postanawia, co następuje o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział I.

Najwyższe organy Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2. Najwyższymi organami Rzeczypospolitej Polskiej są: w zakresie ustawodawstwa — Sejm Ustawodawczy, w zakresie władzy wykonawczej — Prezydent Rzeczypospolitej, Rada Państwa i Rząd Rzeczypospolitej, w zakresie wymiaru sprawiedliwości — niezawisłe sądy.

Rozdział II.

Sejm Ustawodawczy.

Art. 3. Zakres działania Sejmu Ustawodawczego obejmuje:
a) uchwalenie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
b) ustawodawstwo,
c) kontrolę nad działalnością Rządu i ustalanie zasadniczego kierunku polityki Państwa.

Art. 4. 1. Sejm może w drodze ustawy udzielić Rządowi pełnomocnictw do wydawania dekretów z mocą ustawy z wyłączeniem spraw: konstytucji, ordynacji wyborczej, kontroli państwowej, odpowiedzialności Prezydenta Rzeczypospolitej i ministrów, przewidzianej w art. 27, budżetu, narodowego planu gospodarczego, zmiany systemu monetarnego, poboru rekruta, ustroju samorządu i ratyfikacji umów międzynarodowych.

2. Pełnomocnictwa wymienione w ust. 1 mogą być udzielane tylko na okresy między sesjami lub w razie odroczenia sesji Sejmu oraz na okres po rozwiązaniu Sejmu Ustawodawczego do czasu ukonstytuowania się nowego Sejmu.

3. Prezes Rady Ministrów przedkłada dekrety do zatwierdzenia Radzie Państwa.

4. Prezydent Rzeczypospolitej zarządza ogłoszenie w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej dekretów z mocą ustawy, zatwierdzonych przez Radę Państwa i podpisanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej, Prezesa Rady Ministrów i właściwych ministrów.

5. Dekrety z mocą ustawy nieprzedłożone do zatwierdzenia na najbliższej sesji Sejmu albo których zatwierdzenia Sejm odmówił zwykłą większością tracą moc w dniu zamknięcia lub odroczenia sesji Sejmu, o czym Prezes Rady Ministrów podaje do wiadomości w drodze obwieszczenia, ogłoszonego w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 5. Prawo inicjatywy ustawodawczej przysługuje Rządowi, Sejmowi i Radzie Państwa.

Art 6. Kadencja Sejmu Ustawodawczego trwa lat pięć, licząc od dnia otwarcia Sejmu.

Art. 7. 1. Prezydent Rzeczypospolitej zwołuje, otwiera, odracza i zamyka Sejm.

2. Prezydent Rzeczypospolitej zwołuje Sejm na zwyczajną sesję jesienną corocznie najpóźniej w październiku. Sesja jesienna nie może być zamknięta przed uchwaleniem ustaw o budżecie, narodowym planie gospodarczym i poborze rekruta lub przed upływem dwóch miesięcy od jej zwołania.

3. Prezydent Rzeczypospolitej zwołuje Sejm na zwyczajną sesję wiosenną corocznie najpóźniej w kwietniu. Sesja wiosenna nie może być zamknięta przed powzięciem uchwały w sprawie udzielenia Rządowi absolutorium na podstawie wniosku Najwyższej Izby Kontroli lub przed upływem jednego miesiąca od jej zwołania.

4. Prezydent Rzeczypospolitej może w każdym czasie zwołać Sejm na sesję nadzwyczajną, a winien to uczynić w ciągu dwóch tygodni na żądanie jednej trzeciej części ustawowej liczby posłów.

Art. 8. Jeżeli Sejm w ciągu trzech miesięcy od przedłożenia mu przez Rząd projektów nie uchwali ustaw o budżecie, narodowym planie gospodarczym i poborze rukruta, Prezydent Rzeczypospolitej za zgodą Rady Państwa ogło-

si te ustawy w brzmieniu projektów rządowych.

Art. 9. 1. Sejm wybiera ze swego grona Marszałka, 3 wicemarszałków, sekretarzy i komisje.

2. Mandaty Marszałka i wicemarszałków trwają po rozwiązaniu Sejmu do czasu ukonstytuowania się nowego Sejmu.

3. Marszałek mianuje urzędników sejmowych, za których działania odpowiada przed Sejmem.

Art. 10. Posłowie składają na ręce Marszałka wobec Sejmu następujące ślubowanie:

„Ślubuję uroczyście jako poseł na Sejm Ustawodawczy według najlepszego rozumienia i zgodnie z sumieniem pracować dla dobra narodu polskiego, stać na straży jego praw demokratycznych i czynić wszystko w miarę sił i uzdolnień dla umocnienia niepodległości i pomyślnego rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej".

Art. 11. Do posłów na Sejm Ustawodawczy stosuje się przepisy art. 21, 22 i 24 Konstytucji z dnia 17 marca 1921 r.

Rozdział III.

Prezydent Rzeczypospolitej.

Art. 12. Sejm wybiera Prezydenta Rzeczypospolitej na lat siedem bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej dwóch trzecich ustawowej liczby posłów.

Art. 13. Do sprawowania urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej stosuje się odpowiednio przepisy art. 40, 42, 43, 44, 45 ust. 1, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 i 53 Konstytucji z dnia 17 marca 1921 r.

Art. 14. W razie opróżnienia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej Sejm dokona niezwłocznie wyboru Prezydenta.

Rozdział IV.

Rada Państwa.

Art. 15. 1. Do Rady Państwa wchodzą:
Prezydent Rzeczypospolitej jako przewodniczący,
Marszałek i wicemarszałkowie Sejmu Ustawodawczego,
Prezes Najwyższej Izby Kontroli.

2. W czasie wojny do Rady Państwa wchodzi również Naczelny Dowódca Wojska Polskiego.

3. Na jednomyślny wniosek Rady Państwa Sejm może uzupełnić jej skład przez powołanie dalszych członków Rady Państwa w liczbie co najwyżej trzech.

Art. 16. Zakres działania Rady Państwa obejmuje:

a) sprawowanie zwierzchniego nadzoru nad terenowymi radami narodowymi w granicach uprawnień Krajowej Rady Narodowej i Prezydium Krajowej Rady Narodowej na zasadzie ustawy z dnia 11 września 1944 r. o organizacji i zakresie działania rad narodowych,
b) zatwierdzanie dekretów z mocą ustawy, uchwalonych na podstawie pełnomocnictw, udzielonych Rządowi przez Sejm,
c) kompetencje Prezydium Krajowej Rady Narodowej, wynikające z obowiązującego ustawodawstwa,
d) podejmowanie uchwał w przedmiocie wprowadzenia stanu wyjątkowego lub wojennego (art. 19 ust. 2),
e) wyrażanie zgody na ogłoszenie ustaw o budżecie, narodowym planie gospodarczym i poborze rekruta w przypadkach przewidzianych w art. 8,
f) inicjatywę ustawodawczą,
g) rozpatrywanie sprawozdań Najwyższej Izby Kontroli.

Rozdział V.

Rząd Rzeczypospolitej.

Art. 17. Na czele Rządu stoi Prezes Rady Ministrów, pod którego przewodnictwem ministrowie tworzą Radę Ministrów.

Art. 18. 1. Dla rozpatrzenia spraw wyjątkowej wagi na życzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Prezes Rady Ministrów zwołuje Radę Gabinetową.

2. Radę Gabinetową stanowi Rada Ministrów pod przewodnictwem Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 19. 1. Do Rady Ministrów i ministrów stosuje się odpowiednio przepisy art. 44, 45 ust. 1 i 2 oraz art. 56—63 Konstytucji z dnia 17 marca 1921 r.

2. Na wniosek Rady Ministrów Rada Państwa może wprowadzić stan wyjątkowy lub wojenny. Zarządzenie takie winno być przedłożone Sejmowi na najbliższym posiedzeniu do zatwierdzenia i traci moc w razie nieprzedłożenia lub odmowy zatwierdzenia przez Sejm.

Rozdział VI.

Najwyższa Izba Kontroli.

Art. 20. 1. Najwyższa Izba Kontroli bada pod względem finansowym i gospodarczym działalność władz, instytucji i przedsiębiorstw państwowych.

2. Rada Państwa może zlecić Najwyższej Izbie Kontroli jednorazowe lub stałe kontrolowanie wszystkich lub niektórych jednostek samorządowych oraz związków lub instytucji, ko-

rzystających z pomocy Państwa lub wykonujących czynności zlecone w zakresie administracji publicznej.

Art. 21. 1. Sejm wybiera Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

2. Osobna ustawa określi organizację i sposób działania Najwyższej Izby Kontroli.

Art. 22. Najwyższa Izba Kontroli bada corocznie zamknięcia rachunków państwowych i przedkłada Sejmowi wniosek w przedmiocie udzielenia lub odmówienia Rządowi absolutorium.

Art. 23. Prezes Najwyższej Izby Kontroli bierze osobiście lub przez swego przedstawiciela udział w obradach Sejmu i ma prawo zabierania głosu we wszystkich sprawach, związanych ze sprawozdaniem z działalności Rządu i zamknięciem rachunków państwowych.

Rozdział VII.

Wymiar sprawiedliwości.

Art. 24. 1. Wymiar sprawiedliwości w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej należy do sądów.

2. Sędziowie są w sprawowaniu swego urzędu sędziowskiego niezawiśli i podlegają tylko ustawom.

3. Sądy nie mają prawa badania ważności ustaw i dekretów z mocą ustawy należycie ogłoszonych.

Art. 25. 1. Ustawy określają ustrój i zakres właściwości sądów oraz sposób przejęcia przez sądownictwo powszechne całego wymiaru sprawiedliwości.

2. Ustawy określają prawa i obowiązki sędziów, sposób ich powoływania oraz ich uposażenie.

Art. 26. Osobna ustawa ustali tryb i zakres działania organów właściwych do orzekania o legalności aktów administracyjnych w zakresie administracji publicznej.

Rozdział VIII.

Przepisy przejściowe.

Art. 27. Osobna ustawa powoła organy właściwe do orzekania w sprawach, wynikających z odpowiedzialności konstytucyjnej ministrów oraz z odpowiedzialności Prezydenta Rzeczypospolitej, określonej w art. 51 Konstytucji z dnia 17 marca 1921 r.

Art. 28. Rząd złoży Sejmowi projekt budżetu, narodowego planu gospodarczego i ustawy o poborze rekruta na rok 1947 nie później niż w ciągu trzech miesięcy od dnia otwarcia Sejmu Ustawodawczego.

Art. 29. Rząd przedłoży Sejmowi Ustawodawczemu do zatwierdzenia najdalej w ciągu trzech miesięcy od dnia otwarcia Sejmu dekrety z mocą ustawy, ogłoszone po dniu 23 września 1946 r. Dekrety nie przedłożone do zatwierdzenia lub których zatwierdzenia Sejm odmówi zwykłą większością głosów tracą moc w dniu zamknięcia sesji, na której winny były być przedłożone, o czym Prezes Rady Ministrów poda do wiadomości w drodze obwieszczenia, ogłoszonego w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział IX.

Przepisy końcowe.

Art. 30. Do zmiany ustawy niniejszej wymagana jest większość dwóch trzecich ustawowej liczby posłów.

Art. 31. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Prezesowi Rady Ministrów i wszystkim ministrom.

Art. 32. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Józef Cyrankiewicz

I Wiceprezes Rady Ministrów
i Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka

II Wiceprezes Rady Ministrów:
Antoni Korzycki

Minister:
Wincenty Rzymowski

Minister:
Wincenty Baranowski

Minister Obrony Narodowej:
Michał Żymierski
Marszałek Polski

Minister Administracji Publicznej:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Spraw Zagranicznych:
Zygmunt Modzelewski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski

Minister Przemysłu:
Hilary Minc

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Jan Dąb-Kocioł

Minister Aprowizacji i Handlu:
Włodzimierz Lechowicz

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Kazimierz Rusinek

w/z Minister Oświaty:
Halina Kuczkowska

Kierownik Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego:
Ludwik Grosfeld

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

Minister Lasów:
Bolesław Podedworny

Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski

Minister Poczt i Telegrafów:
Józef Putek

Minister Zdrowia:
Tadeusz Michejda

Minister Kultury i Sztuki:
Stefan Dybowski

Kierownik Ministerstwa Informacji i Propagandy:
Feliks Widy-Wirski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 20 lutego 1947 r. Nr. 18, poz. 71).

53.

DEKRET

z dnia 3 lutego 1947 r.

o obowiązku uczestniczenia w obrocie bezgotówkowym.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U.R.P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. 1. Obowiązkowi uczestniczenia w obrocie bezgotówkowym podlegają:

1) a) władze i urzędy;
   b) przedsiębiorstwa państwowe i samorządowe;
   c) przedsiębiorstwa pozostające pod zarządem Państwa lub samorządu;
   d) monopole państwowe;
   e) instytucje, zakłady, osoby prawa publicznego i fundusze, posiadające osobowość prawną;

2) instytucje kredytowe i ubezpieczeniowe;
3) spółdzielnie i ich związki;

jak również w zakresie art. 3 dekretu niniejszego:

4) przedsiębiorstwa, zakłady i zajęcia, poza wymienionymi w punktach 1)—3), jeżeli są obowiązane do prowadzenia ksiąg handlowych lub ksiąg uproszczonych, przewidzianych w dekrecie z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U.R.P. Nr 27, poz. 174);
5) osoby prawne, nie objęte punktami 1—4, bez względu na to, czy działalność ich jest obliczona na zysk.

2. Udział w obrocie bezgotówkowym państwowych władz, urzędów oraz przedsiębiorstw i zakładów, nie mających osobowości prawnej, określają właściwe dla nich przepisy rachunkowo-kasowe.

3. Minister Skarbu władny jest zwalniać poszczególne kategorie uczestników obrotu bezgotówkowego (ust. 1) od wszystkich lub niektórych obowiązków, wynikających z dekretu niniejszego, co do wszystkich lub niektórych rodzajów transakcji, w całym Państwie lub na poszczególnych jego obszarach.

Art. 2. 1. Uczestnicy obrotu bezgotówkowego, wymienieni w art. 1 ust. 1 pkt. 1) — 3), niniejszego dekretu są obowiązani:

a) do posiadania rachunku bieżącego w jednej z instytucyj kredytowych, wymienionych w art. 4 niniejszego dekretu;
b) do regulowania rozrachunków pienięż-

nych między uczestnikami obrotu bezgotówkowego (art. 1 ust. 1) w drodze przelewów bankowych, przy czym obowiązek ten nie dotyczy drobnych wypłat gotówkowych, dokonywanych przez uczestników obrotu bezgotówkowego z kasy podręcznej, jak również wpłat i wypłat, związanych z detalicznymi obrotami gospodarczymi uczestników obrotu bezgotówkowego;

c) do lokowania wolnych zasobów gotówkowych na swych rachunkach bieżących.

2. Wolnymi w rozumieniu dekretu niniejszego są te zasoby gotówkowe, które przy wykonywaniu przez uczestnika obrotu bezgotówkowego normalnych czynności gospodarczych przekraczają stan koniecznego pogotowia kasowego.

3. Minister Skarbu określi w drodze rozporządzeń, wydanych w porozumieniu z właściwymi ministrami, górną granicę drobnych wypłat gotówkowych (ust. 1 pkt b) oraz górną granicę pogotowia kasowego (ust. 1 pkt c) dla poszczególnych uczestników obrotu bezgotówkowego.

Art. 3. 1. Uczestnicy obrotu bezgotówkowego, wymienieni w art. 1 ust. 1 pkt 4 i 5 są obowiązani:

a) do posiadania rachunku bieżącego w jednej z instytucyj kredytowych, wymienionych w art. 4, o ile dokonują obrotów z uczestnikami obrotu bezgotówkowego, wymienionymi w art. 1 ust. 1 pkt 1)—3);

b) do regulowania rozrachunków pieniężnych z uczestnikami obrotu bezgotówkowego, wymienionymi w art. 1 ust. 1 pkt 1)—3), w drodze przelewów bankowych, przy czym obowiązek ten nie dotyczy drobnych wypłat gotówkowych, jak również wpłat i wypłat, związanych z detalicznymi obrotami gospodarczymi.

2. Obowiązek określony w ust. 1 lit. a) powstaje z chwilą regulowania rozrachunków pieniężnych, a ustaje z końcem miesiąca kalendarzowego, następującego po miesiącu w którym dokonano ostatniego rozrachunku z uczestnikiem obrotu bezgotówkowego, wymienionym w art. 1 ust. 1 pkt 1)—3).

3. Minister Skarbu określi w drodze rozporządzenia górną granicę drobnych wypłat gotówkowych (ust. 1 pkt b).

Art. 4. 1. Rachunki bieżące uczestników obrotu bezgotówkowego mogą być prowadzone w jednej z następujących instytucyj kredytowych: Narodowym Banku Polskim, Banku Gospodarstwa Krajowego, Państwowym Banku Rolnym, Pocztowej Kasie Oszczędności, Banku Gospodarstwa Spółdzielczego, Banku Handlowym w Warszawie Sp. Akc., Banku Związku Spółek Zarobkowych Sp. Akc. w Poznaniu, Polskim Banku Komunalnym S. A. w Warszawie, Komunalnym Banku Kredytowym w Poznaniu, Banku Komunalnym, komunalnych kasach oszczędności, spółdzielniach kredytowych oraz oddziałach wymienionych instytucyj.

2. Minister Skarbu może w drodze zarządzeń ogłaszanych w Monitorze Polskim dokonywać zmian i uzupełnień listy instytucyj, uprawnionych do prowadzenia rachunków bieżących w myśl niniejszego dekretu.

Art. 5. 1. Uczestnicy obrotu bezgotówkowego wymienieni w w art. 1 ust 1 pkt 1) i 3) winniześrodkować wszystkie swe obroty na rachunku bieżącym w jednej instytucji kredytowej.

2. Uczestnicy obrotu bezgotówkowego mogą posiadać poza rachunkiem bieżącym w myśl dekretu niniejszego także rachunek żyrowy w Narodowym Banku Polskim i rachunek czekowy w Pocztowej Kasie Oszczędności.

3. Uczestnik obrotu bezgotówkowego, posiadający oddziały swego przedsiębiorstwa w różnych miejscowościach, może dla każdego z tych oddziałów prowadzić osobno rachunki bieżące w instytucjach kredytowych (art. 4) Jeżeli w miejscowości, w której ma być prowadzony rachunek bieżący oddziału, znajduje się oddział instytucji kredytowej, prowadzącej rachunek bieżący centrali przedsiębiorstwa, należy prowadzić rachunek bieżący oddziału przedsiębiorstwa w oddziale tej instytucji kredytowej.

Art. 6. 1. Uczestnikom obrotu bezgotówkowego służy prawo swobodnego wyboru instytucji kredytowej (art. 4), w której pragną prowadzić swe rachunki bieżące.

2. Uczestnicy obrotu bezgotówkowego, korzystający z kredytu bankowego, mogą prowadzić swe rachunki bieżące tylko w instytucji kredytowej udzielającej kredytu, chyba że ze względów gospodarczo uzasadnionych instytucja ta wyrazi swą zgodę na prowadzenie rachunku bieżącego w innej instytucji kredytowej. Przepis ten nie narusza przepisów art. 5 ust. 2 i 3.

3. Przepisy szczególne o obowiązku lokowania funduszów w określonych instytucjach kredytowych pozostają w mocy.

Art. 7. 1. Urzędnik lub funkcjonariusz wymienionego w art. 71 ust. 1 pkt 1), 2), 3) i 5) uczestnika obrotu bezgotówkowego, który nie dopełnił obowiązku, przewidzianego w art. 2 lub 3 niniejszego dekretu,

podlega karze więzienia do lat 5.

2. Jeżeli sprawca naruszył inne przepisy niniejszego dekretu lub przepisy rozporządzeń na jego podstawie wydanych,

podlega karze grzywny do 50.000 złotych.

Art. 8. 1. Uczestnikowi obrotu bezgotówkowego, wymienionemu w art. 1 ust. pkt 4), który nie dopełnił obowiązku, przewidzianego

w art. 3 ust. 1 pkt a) niniejszego dekretu, podwyższa się o 50% stawki podatku obrotowego, wymienione w art. 17 ust. 1 pkt 1) lit. a), pkt 2) lit. a), pkt 4), pkt 6) i pkt 7) dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 3, poz. 23). Podwyżka stawki podatku ustaje z końcem miesiąca, w którym dokonano otwarcia rachunku bieżącego lub z chwilą ustania obowiązku posiadania rachunku bieżącego (art. 3 ust. 2).

2. Uczestnikowi obrotu bezgotówkowego, wymienionemu w art. 1 ust. 1 pkt 4), który nie dopełnił obowiązku przewidzianego w art. 3 ust 1 lit. b) niniejszego dekretu, podwyższa się o 50% stawki podatku obrotowego, wymienione w ust 1, od obrotu osiągniętego w miesiącu, w którym nastąpiło naruszenie obowiązku przewidzianego w art. 3 ust. 1 lit. b). Właściwa władza podatkowa I instancji może przedłużyć okres podwyżki stawki na następne kolejne miesiące nie dłużej jednak jak na 6 miesięcy.

3. Uczestnikowi obrotu bezgotówkowego, wymienionemu w art. 1 ust. 1 pkt 4), który naruszył inne przepisy niniejszego dekretu lub przepisy rozporządzeń na jego podstawie wydanych, podwyższa się o 10% stawki podatku obrotowego, wymienione w ust. 1, od obrotu osiągniętego w miesiącu, w którym naruszenie to nastąpiło.

4. Wymiaru, poboru i ściągnięcia podwyżek dokonuje władza podatkowa w trybie przewidzianym dla podatku obrotowego.

Art. 9. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrom: Skarbu i Sprawiedliwości.

Art. 10. Dekret niniejszy wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

w/z Minister Sprawiedliwości:
Leon Chajn

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 19 lutego 1947 r. Nr. 16, poz. 61).

54.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 30 stycznia 1947 r.

w sprawie trybu postępowania przy przejmowaniu przedsiębiorstw na własność Państwa.

Na podstawie art. 2 ust. 7, art. 3 ust. 5 i art. 10 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U.R.P. Nr 3, poz. 17) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ilekroć w niniejszym rozporządzeniu jest mowa o „ustawie", rozumie się przez to ustawę z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 3. poz. 17).

2. Przez określenie „właściwy minister" rozumie się ministra właściwego ze względu na rodzaj przedsiębiorstwa.

I. Komisje do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw.

§ 2. Jako organa właściwych ministrów dla spraw przejmowania przedsiębiorstw na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego tworzy się Główną Komisję do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw, oraz wojewódzkie komisje do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw.

§ 3. Ilekroć w niniejszym rozporządzeniu jest mowa o „Głównej Komisji", albo o „wojewódzkiej komisji", rozumie się przez to Główną Komisję do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw, bądź wojewódzką komisję do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw.

§ 4. 1. Główna Komisja działa przy Centralnym Urzędzie Planowania. Wojewódzkie komisje działają przy urzędach wojewódzkich, po jednej dla obszaru każdego województwa oraz dla m.st. Warszawy i Łodzi.

2. Zarządzenie Ministra Ziem Odzyskanych, wydane w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Planowania i ogłoszone w Monitorze Polskim, określi na obszarach Ziem Odzyskanych siedziby i teren działania wojewódzkich komisyj.

§ 5. Wydatki Głównej Komisji oraz wojewódzkich komisyj pokrywane są z budżetu Centralnego Urzędu Planowania.

§ 6. 1. W skład Głównej Komisji wchodzą: przewodniczący, powołany przez Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, zastępca przewodniczącego, powołany przez Prezesa Centralnego Urzędu Planowania,

oraz jako członkowie: delegaci, wyznaczeni w liczbie 4 przez Prezesa Centralnego Urzędu Planowania, po 2 przez Ministrów: Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu, Aprowizacji i Handlu oraz Ziem Odzyskanych, po jednym przez Ministrów: Administracji Publicznej, Sprawiedliwości, Żeglugi i Handlu Zagranicznego, Komunikacji, Zdrowia, Informacji i Propagandy, Leśnictwa, Odbudowy, Pracy i Opieki Społecznej, Poczt i Telegrafów oraz Spraw Zagranicznych.

2. Ponadto w skład Głównej Komisji wchodzi 10 członków, wyznaczonych przez Prezydium Krajowej Rady Narodowej, 8 członków, wyznaczonych przez Komisję Centralną Związków Zawodowych, 4 członków, wyznaczonych przez Związek Izb Przemysłowo - Handlowych Rzeczypospolitej Polskiej, 2 członków, wyznaczonych przez Związek Rewizyjny Spółdzielni Rzeczypospolitej Polskiej, 2 członków, wyznaczonych przez Związek Gospodarczy Spółdzielni „Społem", oraz 2 członków wyznaczonych przez Związek Samopomocy Chłopskiej.

3. Władze i instytucje wyznaczające członków Głównej Komisji mogą również wyznaczyć ich zastępców.

§ 7. 1. W skład wojewódzkiej komisji wchodzą: jako przewodniczący — delegat, wyznaczony przez przewodniczącego Głównej Komisji, jako zastępca przewodniczącego — naczelnik wydziału przemysłowego odnośnego urzędu wojewódzkiego (Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy i Łodzi) lub jego zastępca oraz jako członkowie — 2 delegaci Ministra Skarbu, po 1 delegacie pozostałych Ministrów wymienionych w § 6, 3 delegaci wojewódzkiej rady narodowej (w m. st. Warszawie i Łodzi — 3 delegaci miejskiej rady narodowej), 3 delegaci wojewódzkiej komisji związków zawodowych, 2 delegaci izby przemysłowo-handlowej, 2 delegaci właściwego miejscowego okręgu Związku Rewizyjnego Spółdzielni Rzeczypospolitej Polskiej, 2 delegaci Związku Gospodarczego Spółdzielni „Społem" oraz 2 delegaci Związku Samopomocy Chłopskiej.

2. Władze i instytucje wyznaczające członków wojewódzkiej komisji mogą również wyznaczyć ich zastępców.

§ 8. 1. Główna Komisja rozpatruje sprawy w zespole złożonym z 7 osób pod przewodnictwem delegata właściwego ministra.

2. Jeżeli w sprawie właściwych jest dwóch lub więcej ministrów, przewodniczącego zespołu wyznacza przewodniczący Głównej Komisji spośród delegatów tych ministrów.

3. Przewodniczący Głównej Komisji wyznacza 6 członków zespołu, jednego spośród delegatów ministrów, jednego spośród delegatów Prezesa Centralnego Urzędu Planowania, jednego spośród członków wyznaczonych przez Prezydium Krajowej Rady Narodowej, jednego spośród członków wyznaczonych przez Komisję Centralną Związków Zawodowych oraz dwóch możliwie kolejno spośród innych członków Głównej Komisji.

4. W razie nieprzybycia na posiedzenie delegatów wyznaczonych do zespołu w myśl przepisów ust. 2 i 3 — Przewodniczący Głównej Komisji może wyznaczyć członków zespołu nawet spośród delegatów wyznaczonych przez inne władze i instytucje.

§ 9. 1. Odwołanie od postanowień Głównej Komisji, przewidziane w § 60, rozpatruje zespół odwoławczy Głównej Komisji, składający się z 11 członków Głównej Komisji pod przewodnictwem przewodniczącego Głównej Komisji lub jego zastępcy.

2. W skład zespołu odwoławczego wchodzi delegat właściwego ministra.

3. Przewodniczący Głównej Komisji wyznacza 2 członków zespołu odwoławczego spośród delegatów ministrów, 2 spośród delegatów Prezesa Centralnego Urzędu Planowania, jednego spośród członków wyznaczonych przez Prezydium Krajowej Rady Narodowej, jednego spośród członków wyznaczonych przez Komisję Centralną Związków Zawodowych oraz 3 możliwie kolejno spośród innych członków Głównej Komisji.

4. Jeżeli w sprawie właściwych jest dwóch lub więcej ministrów, przewodniczący Głównej Komisji wyznacza spośród ich delegatów członków zespołu odwoławczego.

5. W razie nieprzybycia na posiedzenie delegatów, wyznaczonych do zespołu w myśl przepisów ust. 2, 3 i 4, przewodniczący Głównej Komisji może wyznaczyć członków zespołu nawet spośród delegatów wyznaczonych przez inne władze i instytucje.

§ 10. Do ważności posiedzeń plenarnych Głównej Komisji wymagana jest obecność przewodniczącego albo jego zastępcy oraz przynajmniej połowy pozostałych członków Głównej Komisji.

§ 11. 1. Wojewódzka komisja rozpatruje sprawy w zespole złożonym z 7 osób pod przewodnictwem przewodniczącego wojewódzkiej komisji lub jego zastępcy. Jako członkowie wchodzą: delegat właściwego ministra, delegat Ministra Skarbu, delegat Wojewódzkiej Rady Narodowej, delegat wojewódzkiej komisji związków zawodowych oraz 2 innych członków wojewódzkiej komisji, wyznaczonych kolejno przez przewodniczącego wojewódzkiej komisji.

2. Jeżeli w sprawie właściwych jest kilku ministrów, przewodniczący wojewódzkiej komisji winien do zespołu komisji powołać ponadto delegatów tych ministrów i w takiej samej liczbie innych członków komisji.

3. W razie nieprzybycia na posiedzenie delegatów wyznaczonych do zespołu w myśl przepisów ust. 1 i 2 postanowienia wojewódzkiej komisji są ważne, jeżeli zostały powzięte przy udziale przewodniczącego lub jego zastępcy, de-

legata właściwego ministra i trzech innych członków komisji.

§ 12. Członek zespołu Głównej Komisji lub wojewódzkiej komisji powinien wyłączyć się z własnej inicjatywy lub na wniosek osób, biorących udział w postępowaniu:

a) jeżeli jest zainteresowany w wyniku sprawy;
b) w sprawie małżonka, krewnych lub powinowatych do czwartego stopnia włącznie oraz w sprawie osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;
c) w sprawie, w której był lub jest pełnomocnikiem właściciela przedsiębiorstwa;
d) w sprawie, z powodu której wdrożono przeciw niemu dochodzenie wstępne, postępowanie dyscyplinarne lub karno-sądowe.

§ 13. 1. W razie wyłączenia członka zespołu komisji i niemożności powołania innego członka, będącego delegatem tej samej władzy lub instytucji, przewodniczący komisji zawiadomi o tym bezwłocznie władzę lub instytucję, która członka tego delegowała.

2. Do czasu wyznaczenia nowego delegata mogą być przedsiębrane tylko te czynności, które nie cierpią zwłoki.

§ 14. 1. Wojewódzka komisja właściwa jest do przeprowadzenia postępowania dotyczącego:

a) przejścia na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego na zasadzie art. 2 ust. 1 i 3 ustawy wszystkich przedsiębiorstw, z wyjątkiem przedsiębiorstw należących do kategoryj wymienionych w art. 3 ust. 1 lit. A pkt od 1—9 i 17 oraz lit. C;
b) przejęcia na własność Państwa przedsiębiorstw na zasadzie art. 3 ust. 1 lit. A pkt 11, 13, 14 i 16 oraz na zasadzie art. 3 ust. 1 lit. B ustawy.

Na żądanie właściwego ministra przewodniczący Głównej Komisji wyłączy spod właściwości wojewódzkiej komisji sprawy poszczególnych przedsiębiorstw i przekaże je do postępowania, przewidzianego w § 30.

2. Miejscowo właściwą jest wojewódzka komisja, na której terenie działania położone jest przedsiębiorstwo.

3. Jeżeli przedsiębiorstwo ma kilka zakładów pracy, podlegających właściwości różnych wojewódzkich komisyj, właściwa do prowadzenia postępowania jest ta komisja, na której terenie znajduje się siedziba zarządu przedsiębiorstwa, o ile Główna Komisja, ze względu na celowość postępowania, nie przekaże sprawy innej wojewódzkiej komisji.

4. O wyznaczeniu innej komisji, o której mowa w ustępie poprzednim, oraz o wyłączeniu sprawy spod właściwości wojewódzkiej komisji, przewodniczący Głównej Komisji ogłasza w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym, właściwym dla siedziby zarządu przedsiębiorstwa.

5. Wszczęcie postępowania w wyznaczonej wojewódzkiej komisji nastąpić może nie wcześniej, niż po upływie 14 dni od daty ogłoszenia, określonego w poprzednim ustępie.

§ 15. Główna Komisja rozpoznaje:

1) w zespole 7 członków (§ 8):
a) sprawy, w których zgłoszone zostały prawa lub zarzuty, przewidziane w § 32;
b) zażalenia i odwołania od postanowień wojewódzkich komisyj;
c) spory kompetencyjne między wojewódzkimi komisjami;

2) w zespole odwoławczym (§ 9):
odwołania od postanowień Głównej Komisji, określone w § 60;

3) na plenarnym posiedzeniu:
sprawy przekazane w trybie określonym w § 61.

II. Postępowanie.

A. Postępowanie przygotowawcze.

§ 16. Urzędy wojewódzkie (Zarządy Miejskie m. st. Warszawy i Łodzi) oraz izby przemysłowo-handlowe obowiązane są bezzwłocznie sporządzić spisy przedsiębiorstw, położonych na ich terenie działania, a podpadających pod przepis § 14 i przedłożyć je właściwej wojewódzkiej komisji.

§ 17. Na podstawie spisów, określonych w § 16, przewodniczący wojewódzkiej komisji sporządza bezzwłocznie wykazy przedsiębiorstw, które przechodzą lub podlegają przejęciu na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego.

§ 18. Przewodniczący Głównej Komisji wyda szczegółowe instrukcje, dotyczące sporządzania spisu przedsiębiorstw (§ 16) oraz ich wykazów (§ 17).

§ 19. Wszelkie władze, urzędy i instytucje państwowe oraz samorządowe, wojewódzkie rady narodowe, izby przemysłowo-handlowe, osoby prawne prawa publicznego, wojewódzkie komisje związków zawodowych i związki rewizyjne spółdzielni R. P. mogą składać w wojewódzkich komisjach wnioski o wszczęcie postępowania, dotyczącego przejścia lub przejęcia na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego przedsiębiorstw, określonych w § 14.

§ 20. Wnioski te winny zawierać dokładne określenie nazwy i przedmiotu przedsiębiorstwa, miejsce jego położenia, dane uzasadniające wszczęcie postępowania oraz, w miarę możności, imię i nazwisko właściciela, jego obywatelstwo, narodowość i miejsce zamieszkania. Jeżeli właścicielem jest osoba prawna, należy podać, w miarę możności, imiona i nazwiska członków zarządu oraz udziałowców, ich obywatelstwo, narodowość i miejsce zamieszkania.

§ 21. Wnioski określone w § 19 przewodniczący wojewódzkiej komisji kieruje na posiedzenie niejawne wojewódzkiej komisji, która zarządza wpisanie przedsiębiorstwa do wykazu przedsiębiorstw (§ 17).

§ 22. 1. W przypadku oddalenia wniosku przewodniczący wojewódzkiej komisji zawiadamia o tym wnioskodawcę.

2. Od postanowienia wojewódzkiej komisji oddalającego wniosek służy odwołanie do Głównej Komisji w terminie 7-dniowym od daty doręczenia wnioskodawcy zawiadomienia.

§ 23. Wnioski niewłaściwie skierowane przekaże przewodniczący wojewódzkiej komisji właściwej komisji, zawiadamiając o tym wnioskodawcę.

B. Ogłaszanie wykazów i zgłaszanie zarzutów.

§ 24. Przewodniczący wojewódzkiej komisji ogłasza w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym wykazy przedsiębiorstw, sporządzone w myśl przepisów §§ 17 i 21.

§ 25. 1. Ogłoszenie winno zawierać:

a) nazwę i przedmiot przedsiębiorstwa;
b) miejsce jego położenia;
c) powołanie podstawy prawnej przejścia lub przejęcia ze wskazaniem, na czyją rzecz ma przejść własność przedsiębiorstwa;
d) w miarę możności imię i nazwisko właściciela lub współwłaścicieli przedsiębiorstwa.

2. Nie mają znaczenia prawnego drobne niedokładności w określeniu nazwy lub przedmiotu przedsiębiorstwa, jeżeli z całości ogłoszenia wynika, o jakie przedsiębiorstwo chodzi.

3. W ogłoszeniu należy przytoczyć treść przepisu §§ 27 i 79.

§ 26. Jednocześnie z ogłoszeniem wykazu przewodniczący wojewódzkiej komisji ustanowi nadzór państwowy (§ 77) dla przedsiębiorstw, objętych wykazem, a nie znajdujących się już pod zarządem państwowym, osób prawnych prawa publicznego lub spółdzielni i związków spółdzielni.

§ 27. 1. Instytucje, wymienione w art. 3 ust. 2 ustawy, mogą zgłosić do wojewódzkiej komisji swoje prawa do przedsiębiorstw, objętych wykazem, a właściciele przedsiębiorstw mogą zgłosić zarzuty, że przedsiębiorstwo nie przechodzi albo nie podlega przejęciu na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego.

2. W imieniu związków samorządu terytorialnego i związków międzykomunalnych oraz wszelkich innych instytucyj, które w związku z wojną, rozpoczętą w dniu 1 września 1939 r., zostały rozwiązane lub utraciły faktyczną możność działania, mogą zgłaszać ich prawa wojewódzkie rady narodowe lub urzędy wojewódzkie, a w imieniu spółdzielni — związki rewizyjne spółdzielni R. P.

§ 28. Prawa lub zarzuty winny być zgłoszone w 30-dniowym terminie od daty ogłoszenia wykazu i poparte, w miarę potrzeby, dowodami.

§ 29. 1. Wykazy przedsiębiorstw, co do których nie zostały zgłoszone w terminie zarzuty, przewodniczący wojewódzkiej komisji przesyła właściwemu ministrowi za pośrednictwem przewodniczącego Głównej Komisji.

2. Do przedsiębiorstw tych stosuje się analogicznie przepis § 61.

§ 30. 1. Właściwy minister ogłasza w Monitorze Polskim wykazy przedsiębiorstw górniczych, przemysłowych, komunikacyjnych i telekomunikacyjnych:

1) przechodzących na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego na zasadzie art. 2 ustawy, a należących do kategorii przedsiębiorstw, wymienionych w art. 3 ust. 1 lit. A pkt 1—9 i 17 oraz lit. C;
2) przejmowanych na własność Państwa na zasadzie art. 3 ust. 1 lit. A pkt 1—10, 12, 15 i 17 oraz lit. C ustawy;
3) wyłączonych spod kompetencji wojewódzkich komisyj na zasadzie § 14 ust. 1.

2. Ogłoszenie winno zawierać dane określone w § 25 ust. 1 oraz przytoczenie treści przepisu §§ 27, 28, 32 i 79.

3. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 31. Jednocześnie z ogłoszeniem wykazu minister ustanowi nadzór państwowy dla przedsiębiorstw objętych wykazem, a nie znajdujących się pod zarządem państwowym lub pod zarządem instytucyj, wymienionych w art. 3 ust. 2 ustawy.

§ 32. 1. Prawa i zarzuty co do przedsiębiorstw objętych wykazem określonym w § 30 zgłasza się do Głównej Komisji.

2. Przepisy §§ 27 i 28 stosuje się odpowiednio.

§ 33. 1. O wpłynięciu zgłoszenia praw lub zarzutów (§ 32) przewodniczący Głównej Komisji zawiadomi bezzwłocznie właściwego ministra, a w przypadku zgłoszenia praw przez związki samorządu terytorialnego lub związki międzykomunalne — również Ministra Administracji Publicznej lub Ministra Ziem Odzyskanych. W sprawach, dotyczących spółdzielni, zawiadamia się właściwego ministra oraz Związek Rewizyjny Spółdzielni R. P.

2. Termin posiedzenia do rozpoznania zgłoszonych praw lub zarzutów wyznacza się tak, aby między dniem doręczenia zawiadomienia, wskazanego w ust. 1, a dniem wyznaczonego

posiedzenia upłynął conajmniej termin 30-dniowy.

C. Postępowanie wyjaśniające.

§ 34. 1. W przypadku zgłoszenia praw lub zarzutów (§ 28) przewodniczący wojewódzkiej komisji wyznaczy termin posiedzenia wojewódzkiej komisji dla ich rozpoznania.

2. Termin posiedzenia winien być wyznaczony tak, by między dniem doręczenia zawiadomienia a terminem posiedzenia upłynęło nie mniej niż 15 dni.

§ 35. O terminie posiedzenia przewodniczący wojewódzkiej komisji zawiadamia:

a) osoby lub instytucje, wymienione w § 27, które zgłosiły prawa lub zarzuty;
b) władzę lub instytucję, która złożyła wniosek o wszczęciu postępowania (§ 19);
c) powiatową radę narodową, a w miastach wydzielonych miejską radę narodową;
d) miejscową radę związków zawodowych;
e) zarządcę przedsiębiorstwa.

§ 36. 1. Zawiadomienie winno zawierać:

a) oznaczenie osoby, władzy lub instytucji, do której jest skierowane, oraz adres;
b) nazwę i przedmiot przedsiębiorstwa;
c) miejsce jego położenia;
d) w miarę możności imię i nazwisko właściciela lub współwłaścicieli oraz miejsce ich zamieszkania;
e) miejsce i termin posiedzenia komisji z wezwaniem do stawiennictwa i z zaznaczeniem, że niestawiennictwo nie wstrzymuje postępowania.

2. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 37. 1. Przewodniczący wojewódzkiej komisji ponadto ogłosi w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym o terminie posiedzenia, jeżeli:

a) właściciel przedsiębiorstwa lub osoba zgłaszająca zarzuty nie obrała sobie miejsca zamieszkania dla doręczeń na terenie Państwa Polskiego lub nie ustanowiła pełnomocnika mającego siedzibę w kraju;
b) miejsce zamieszkania właściciela przedsiębiorstwa jest nieznane, a w jego imieniu nie występują osoby wymienione w § 82.

2. Ogłoszenie winno zawierać dane określone w § 35 pkt b)—e).

3. W przypadku ogłoszenia termin posiedzenia winien być wyznaczony tak, by między datą ogłoszenia a terminem posiedzenia upłynęło nie mniej niż 15 dni.

4. W razie odroczenia posiedzenia przewodniczący zespołu wojewódzkiej komisji może ogłosić termin następnego posiedzenia. W tym przypadku odpada obowiązek zawiadomienia obecnych na posiedzeniu. W razie odroczenia posiedzenia nie stosuje się przepisu ust. 1 niniejszego paragrafu.

§ 38. Na posiedzeniu wojewódzkiej komisji mają prawo składać wyjaśnienia, zgłaszać wnioski i dowody, zmierzające do wyjaśnienia sprawy, właściciel przedsiębiorstwa, osoby, władze i instytucje wymienione w § 35 oraz inne osoby, które wykażą swój interes prawny i uznane zostaną przez komisje za zainteresowane w danej sprawie.

§ 39. 1. W posiedzeniach niejawnych wojewódzkiej komisji biorą udział jedynie członkowie komisji, wymienieni w § 11.

2. Przewodniczący wojewódzkiej komisji przed wyznaczeniem terminu posiedzenia, a zespół wojewódzkiej komisji przed wydaniem postanowienia może zarządzić dochodzenie celem wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy.

§ 40. 1. Przewodniczący stwierdza na wstępie posiedzenia prawidłowość jego wyznaczenia i doręczenia zawiadomień (§ 35), a w przypadku określonym w § 37 ust. 1 prawidłowość ogłoszenia terminu posiedzenia oraz obecność członków zespołu rozpoznającego sprawę (§ 11 ust. 3).

2. W razie stwierdzenia braku w tym względzie przewodniczący odracza posiedzenie, wyznaczając termin następnego posiedzenia. Nieobecnych członków komisji zawiadamia przewodniczący o terminie następnego posiedzenia w sposób, jaki uzna za najbardziej celowy.

§ 41. Wojewódzka komisja zarządza przeprowadzenie postępowania dowodowego w takim zakresie, jaki uzna za konieczny dla należytego ustalenia, czy przedsiębiorstwo przechodzi lub podlega przejęciu na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego.

§ 42. Wszystkie władze, urzędy i instytucje prawa publicznego obowiązane są udzielić wojewódzkiej komisji na jej żądanie potrzebnych wyjaśnień i informacyj.

§ 43. 1. W sprawach, wymagających wiadomości specjalnych, a zwłaszcza na żądanie właściciela przedsiębiorstwa, wojewódzka komisja przeprowadza dowód z przesłuchania biegłych.

2. O ile dowód z przesłuchania biegłych przeprowadzony jest na wniosek właściciela przedsiębiorstwa, przeprowadzenie tego dowodu następuje na koszt wnioskodawcy.

§ 44. W razie konieczności dokonania czynności na terenie podlegającym właściwości innej komisji wojewódzkiej, właściwa komisja może zwrócić się do niej o wykonanie w zakreślonym terminie oznaczonych czynności w drodze pomocy prawnej.

§ 45. 1. Z każdego posiedzenia spisuje się protokół, w którym winny być uwidocznione:

a) data i miejsce posiedzenia komisji;
b) skład osobowy komisji ze wskazaniem władz lub instytucji, których są delegatami;

c) imiona i nazwiska innych osób ze wskazaniem, w jakim charakterze biorą udział w posiedzeniu;
d) dokładne określenie przedsiębiorstwa, objętego postępowaniem;
e) wyniki i przebieg postępowania dowodowego;
f) treść zapadłego postanowienia z przytoczeniem krótkiego uzasadnienia;
g) oznaczenie, czy postanowienie zapadło jednogłośnie, czy też większością głosów.

2. Członkowie komisji, którzy zostali przegłosowani, mogą zgłosić do protokółu swoje zdanie odrębne z uzasadnieniem.

3. Zeznanie świadka winno być na posiedzeniu odczytane i przez niego podpisane.

§ 46. W przypadku wniesienia pozwu o własność przedsiębiorstw, określonych w art. 2 ust. 4 ustawy, przed wydaniem postanowienia przez właściwą komisję o przejściu przedsiębiorstw na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego, komisja zawiesi postępowanie do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy, o ile przedsiębiorstwo, będące przedmiotem sporu, nie ulega przejęciu na własność Państwa na mocy art. 3 ust. 1 ustawy.

D. Postanowienia wojewódzkich komisyj.

§ 47. 1. Na podstawie wyniku postępowania wojewódzka komisja wydaje postanowienie:
a) o skreśleniu przedsiębiorstwa z wykazu (§ 17) albo
b) o przedstawieniu właściwemu ministrowi wniosku o wydanie orzeczenia o przejściu lub przejęciu przedsiębiorstwa na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego.

2. Komisja w postanowieniu przewidzianym w pkt b) wskaże podstawę prawną przejścia lub przejęcia przedsiębiorstwa. Podstawa ta może być inna od podanej w ogłoszeniu przewidzianym w § 25.

§ 48. Postanowienia zapadają zwykłą większością głosów członków zespołu rozpoznającego sprawę. Głosowanie jest imienne. Członek komisji nie może wstrzymać się od głosowania, przewodniczący głosuje ostatni. W razie równości głosów rozstrzyga zdanie, za którym opowiedział się przewodniczący.

§ 49. 1. Postanowienia, określone w § 47, przewodniczący wojewódzkiej komisji ogłasza bezpośrednio na posiedzeniu zespołu rozpoznającego lub najdalej w terminie 3-dniowym po zamknięciu rozprawy.

2. Ogłoszenie to winno zawierać oznaczenie przedsiębiorstwa (§ 25), sentencję postanowienia wraz z krótkim uzasadnieniem oraz pouczenie o trybie zaskarżenia (§§ 50 i 52).

§ 50. Od postanowień wojewódzkich komisji mogą właściciele przedsiębiorstw oraz osoby, urzędy i instytucje wymienione w §§ 19 i 27 wnieść odwołanie do Głównej Komisji w zawitym terminie 14-dniowym od daty ogłoszenia postanowienia.

§ 51. 1. O treści postanowienia określonego w § 47 ust. 1 pkt a) przewodniczący wojewódzkiej komisji niezwłocznie zawiadamia właściwego ministra. Postanowienie o skreśleniu przedsiębiorstwa z wykazu ogłasza przewodniczący wojewódzkiej komisji w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym, o ile nie wniesione zostało odwołanie (§ 50) i o ile właściwy minister nie skorzystał z wniosku przewidzianego w § 61.

2. Akta spraw, w których zapadło postanowienie, określone w § 47 ust. 1 pkt b), niezaskarżone w trybie § 50, przesyła przewodniczący wojewódzkiej komisji właściwemu ministrowi za pośrednictwem przewodniczącego Głównej Komisji.

E. Odwołanie.

§ 52. Odwołanie wnosi się do wojewódzkiej komisji, która wydała zaskarżone postanowienie. Komisja ta odwołanie wraz z aktami sprawy i ewentualnymi wyjaśnieniami przewodniczącego wojewódzkiej komisji przesyła bezzwłocznie do Głównej Komisji i zawiadamia o wpłynięciu właściwego ministra.

§ 53. Odwołanie winno zawierać: oznaczenie zaskarżonego postanowienia, oznaczenie osoby, która wnosi odwołanie, z podaniem jej adresu oraz zwięzłe wyłożenie podstaw odwołania.

§ 54. 1. Wojewódzka komisja odrzuci odwołanie wniesione po terminie lub wniesione przez osoby nieuprawnione (§ 50).

2. Od postanowienia odrzucającego odwołanie służy zażalenie do Głównej Komisji w terminie 7-dniowym od daty zwrócenia skarżącemu odrzuconego odwołania.

F. Postępowanie przed Główną Komisją.

§ 55. Główna Komisja rozpatruje sprawy na posiedzeniach jawnych z wyłączeniem spraw, określonych w § 15 pkt 1 lit. c) i pkt 3) oraz w §§ 22 i 54, które rozpatrywane są na posiedzeniach niejawnych.

§ 56. Przewodniczący Głównej Komisji zawiadamia pismem za zwrotnym poświadczeniem odbioru osoby, urzędy i instytucje, wymienione w § 35, oraz właściwego ministra o terminie posiedzenia zespołu Głównej Komisji, który rozpatruje odwołania od postanowienia wojewódzkiej komisji, wniesione w trybie § 50, bądź też rozpoznaje prawa lub zarzuty, zgłoszone w trybie § 32.

§ 57. Przepisy §§ 35—48 stosuje się odpowiednio do postępowania przed Główną Komisją.

§ 58. Główna Komisja może uchylić zaskarżone postanowienie wojewódzkiej Komisji i przekazać sprawę tej komisji do ponownego rozpoznania albo też zaskarżone postanowienie zatwierdzić lub zmienić.

§ 59. 1. Postanowienia Głównej Komisji ogłasza na posiedzeniu przewodniczący zespołu rozpoznającego sprawę.

2. O treści postanowienia, zapadłego na posiedzeniu niejawnym, przewodniczący zespołu rozpoznającego sprawę zawiadamia właściwą wojewódzką komisję, właściwego ministra, oraz osobę, urząd lub instytucję, która wniosła odwołanie.

§ 60. Od postanowienia Głównej Komisji, oddalającego zgłoszone w trybie § 32 prawa lub zarzuty, mogą osoby, urzędy lub instytucje, wymieniona w § 27, wnieść odwołanie do zespołu odwoławczego Głównej Komisji w zawitym terminie 14-dniowym od daty ogłoszenia postanowienia (§ 59 ust. 1).

§ 61. 1. Właściwy minister może niezaskarżone postanowienie wojewódzkiej komisji oraz postanowienie Głównej Komisji o skreśleniu przedsiębiorstwa z wykazu lub oddalające wniosek o wpisanie do wykazu (§ 22) przekazać Głównej Komisji do ponownego rozpoznania na posiedzeniu plenarnym.

2. Wniosek właściwego ministra winien być skierowany do Głównej Komisji w terminie dwumiesięcznym od daty wydania postanowienia.

3. O skierowaniu wniosku winien właściwy minister zawiadomić wojewódzką komisję, która wydała postanowienie.

§ 62. Przewodniczący Głównej Komisji z własnej inicjatywy lub na wniosek zespołu rozpatrującego sprawę w Głównej Komisji albo zespołu odwoławczego Głównej Komisji występuje do Głównej Komisji o rozstrzygnięcie na posiedzeniu plenarnym wątpliwości, nasuwających się w związku z wykładnią lub stosowaniem przepisów ustawy.

§ 63. Posiedzenia plenarne Głównej Komisji zwołuje przewodniczący Głównej Komisji.

§ 64. Postanowienia Głównej Komisji o skreśleniu przedsiębiorstwa z wykazu, przewidzianego w § 17, ogłasza przewodniczący wojewódzkiej komisji w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym, a postanowienia o skreśleniu przedsiębiorstwa z wykazu, przewidzianego w § 30, ogłasza właściwy minister w Monitorze Polskim.

III. Orzeczenia Ministra.

o przejściu lub przejęciu przedsiębiorstwa na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego.

§ 65. 1. Właściwy minister wydaje orzeczenie o przejściu na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego w myśl art. 2 ustawy lub o przejęciu w myśl art. 3 ustawy na własność Państwa przedsiębiorstw na podstawie:

a) wykazów przedsiębiorstw, nadesłanych przez wojewódzkie komisje zgodnie z § 29;
b) wykazów przedsiębiorstw, ogłoszonych zgodnie z § 30 odnośnie przedsiębiorstw, co do których nie zgłoszono praw lub zarzutów w sposób określony w § 32;
c) niezaskarżonych w terminie postanowień wojewódzkich komisyj, wydanych zgodnie z § 48 ust. 1 pkt b);
d) niezaskarżonych postanowień Głównej Komisji lub postanowień zespołu odwoławczego Głównej Komisji, których treścią jest stwierdzenie, że odnośne przedsiębiorstwo przechodzi na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego na zasadzie art. 2 lub ulega przejęciu na własność Państwa na zasadzie art. 3 ustawy;
e) postanowień Głównej Komisji wydanych w trybie przewidzianym w § 61.

2. Jeżeli w sprawie właściwych jest dwóch lub więcej ministrów orzeczenie o przejściu lub przejęciu przedsiębiorstwa wydają łącznie właściwi ministrowie.

§ 66. 1. Orzeczenie ministra zawiera:

a) nazwę i przedmiot przedsiębiorstwa;
b) miejsce jego położenia;
c) wskazanie przepisu ustawy, na zasadzie którego orzeczenie zostaje wydane z tym, że w przypadku przewidzianym w § 46 umieszcza się wzmiankę, że przepis ustawy, na którego zasadzie orzeczenie zostaje wydane powołuje się tymczasowo aż do rozstrzygnięcia sporu o własność przedsiębiorstwa;
d) wskazanie na czyją rzecz następuje przejście lub przejęcie przedsiębiorstwa.

2. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

IV. Wznowienie postępowania.

§ 67. Właściciel przedsiębiorstwa oraz urzędy i instytucje, wymienione w §§ 16 i 19, mogą żądać wznowienia postępowania, zakończonego orzeczeniem ministra o przejściu lub przejęciu przedsiębiorstwa na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego lub postanowieniem o skreśleniu przedsiębiorstw z wykazu:

a) jeżeli orzeczenie ministra lub postanowienie komisji zostało oparte na dokumencie podrobionym bądź sfałszowanym lub uzyskane zostało przez czyn karalny;
b) jeżeli wyidą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne, które istnia-

ły już przy wydaniu orzeczenia ministra lub postanowienia komisji lub nowe środki dowodowe, o ile okoliczności te i środki w toku postępowania nie były znane komisji i nie mogły być wówczas powołane przez osoby zainteresowane bez ich winy;

c) jeżeli właściciel przedsiębiorstwa znajdujący się poza granicami Państwa Polskiego bez swej winy nie mógł zgłosić zarzutów w trybie przewidzianym niniejszym rozporządzeniem.

§ 68. Wniosek o wznowienie postępowania składa się do Głównej Komisji i nie może być on złożony w terminie późniejszym niż rok od daty ogłoszenia orzeczenia ministra lub postanowienia komisji.

§ 69. Główna Komisja rozpoznaje wniosek w zespole 11 osób (§ 9) i przedstawia go wraz ze swoją opinią właściwemu ministrowi, który orzeka ostatecznie w przedmiocie wznowienia postępowania.

§ 70. Postępowanie wznowione toczy się przed komisją właściwą według przepisów niniejszego rozporządzenia.

V. Przejęcie przedsiębiorstwa.

§ 71. Przedsiębiorstwo przejęte w myśl art. 3 ustawy przechodzi na własność Państwa z dniem ogłoszenia orzeczenia.

§ 72. Jednocześnie z ogłoszeniem orzeczenia o przejściu lub przejęciu przedsiębiorstwa w myśl art. 2 lub 3 właściwy minister zarządzi objęcie przedsiębiorstwa i wyznaczy w tym celu odpowiednie osoby lub organizacje gospodarcze.

§ 73. 1. Wyznaczone osoby lub organizacje gospodarcze (§ 72) ogłoszą w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym termin sporządzenia protokółu zdawczo-odbiorczego przedsiębiorstwa, objętego orzeczeniem ministra (§ 66).

2. Ogłoszenie winno zawierać:
a) nazwę i przedmiot przedsiębiorstwa;
b) miejsce jego położenia;
c) w miarę możności imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania właściciela lub współwłaścicieli;
d) miejsce i termin sporządzenia protokółu zdawczo-odbiorczego;
e) wezwanie właściciela przedsiębiorstwa do stawienia się w czasie i miejscu wyznaczonym do sporządzenia protokółu zdawczo-odbiorczego.

3. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 74. Protokół zdawczo-odbiorczy sporządza w 4-ch egzemplarzach osoba lub organizacja gospodarcza, określona w § 72, z osobą pod zarządem której znajduje się przejmowane przedsiębiorstwo. Jeżeli w sporządzeniu powyższego protokółu bierze udział właściciel przedsiębiorstwa może on do protokółu zgłosić swoje uwagi i zarzuty. Osoba lub organizacja gospodarcza, sporządzająca protokół, winna w miarę możności w protokóle oświadczyć się co do zgłoszonych uwag i zarzutów.

§ 75. 1. Protokół zdawczo-odbiorczy powinien zawierać:

a) powołanie się na ogłoszenie, określone w § 73, z podaniem daty Wojewódzkiego Dziennika Urzędowego, w którym ogłoszenie nastąpiło;
b) dokładny opis przedsiębiorstwa;
c) wymienienie wszystkich składników majątkowych przedsiębiorstwa;
d) opis urządzeń technicznych przedsiębiorstwa;
e) spis inwentarza przedsiębiorstwa;
f) prawa i zobowiązania przedsiębiorstwa.

2. O ile w przedsiębiorstwie znajdują się składniki majątkowe (np. maszyny, urządzenia), które zostały przeniesione do tego przedsiębiorstwa bez tytułu prawnego po dniu 1 września 1939 r. z innego przedsiębiorstwa lub od osoby nie podpadającej pod przepis art. 2 ust. 1 i 3 ustawy, należy o tym uczynić odpowiednią wzmiankę w protokóle zdawczo-odbiorczym.

3. Wzmianka ta winna zawierać szczegółowe wymienienie składników majątkowych, ich opis oraz wskazanie, skąd, kiedy i na jakiej zasadzie składniki te zostały do przedsiębiorstwa wniesione. Właściciele tych składników majątkowych otrzymują odszkodowanie na tych samych zasadach, co wierzyciele przedsiębiorstwa (art. 6 ust. 2 ustawy).

4. Właściciele składników majątkowych, określonych w ust. 2 niniejszego paragrafu, mogą brać udział w sporządzaniu protokółu zdawczo-odbiorczego (§ 74).

§ 76. Z chwilą przejęcia przedsiębiorstwa ustaje ustanowiony nad nim nadzór państwowy.

VI. Nadzór państwowy.

§ 77. 1. Wprowadzony na podstawie § 27 lub § 31 nadzór państwowy nad przedsiębiorstwem powołany jest do strzeżenia majątku przedsiębiorstwa. Czynności zwykłego zarządu przedsiębiorstwa oraz prowadzenie przedsiębiorstwa w ramach normalnej gospodarki należą do osób, które te czynności wykonywały przed ustanowieniem nadzoru państwowego.

2. Koszty nadzoru państwowego obciążają Skarb Państwa.

VII. Przepisy końcowe.

§ 78. 1. Właściciel przedsiębiorstwa, który bierze udział w postępowaniu, toczącym się na zasadzie niniejszego rozporządzenia, obowią-

zany jest obrać sobie miejsce zamieszkania dla doręczeń na terenie Państwa Polskiego lub ustanowić pełnomocnika, mającego siedzibę w kraju.

2. W razie nieobrania takiego miejsca zamieszkania lub nieustanowienia pełnomocnika wszelkie wezwania i zawiadomienia, nie podlegające ogłoszeniu w myśl przepisów niniejszego rozporządzenia, pozostawia się w aktach. Postanowienie to ma skutki doręczenia.

§ 79. Uprawnienia, przysługujące na podstawie przepisów niniejszego rozporządzenia właścicielowi przedsiębiorstwa, przysługują w razie jego nieobecności krewnym w linii prostej (zstępnym i wstępnym, również dzieciom nieślubnym), rodzeństwu, dzieciom rodzeństwa, małżonkowi, osobom, sprawującym zarząd przedsiębiorstwa nieobecnego właściciela oraz udziałowcom i akcjonariuszom spółek handlowych.

§ 80. Zarządy osób prawnych, będących właścicielami przedsiębiorstw, przejętych na własność Państwa, reprezentują interesy tych osób prawnych do czasu wypłaty odszkodowania za przejęte przedsiębiorstwo.

§ 81. 1. W postępowaniu, określonym niniejszym rozporządzeniem, mają odpowiednie zastosowanie art. 9—11, 12 ust. 1, 2 i 5, 14 ust. 1 i 2, 20—23, 25—30, 34, 36—43, 49—67, 81, 96 ust. 2, 105 ust. 1 i 2, 106, 108 109 ust. 1 i 3 i 111 ust. 1 rozporządzenia o postępowaniu administracyjnym.

2. Główna Komisja i wojewódzkie komisje według swobodnego uznania mogą uwzględniać prośby o przywrócenie terminu do zgłoszenia praw lub zarzutów (§ 27) wniesione po terminie siedmiodniowym, przewidzianym w art. 41 rozporządzenia o postępowaniu administracyjnym.

§ 82. Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc obowiązującą rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 kwietnia 1946 r. w sprawie trybu postępowania przy przejmowaniu przedsiębiorstw na własność Państwa (Dz. U.R.P. Nr 17, poz. 114) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 lipca 1946 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 kwietnia 1946 r. w sprawie trybu postępowania przy przejmowaniu przedsiębiorstw na własność Państwa (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 241).

§ 83. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrom: Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu, Aprowizacji i Handlu, Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych, Sprawiedliwości, Żeglugi i Handlu Zagranicznego, Komunikacji, Zdrowia, Informacji i Propagandy, Leśnictwa, Odbudowy, Pracy i Opieki Społecznej, Poczt i Telegrafów oraz Spraw Zagranicznych.

§ 84. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

w/z Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Bieniek

Minister Przemysłu:
Hilary Minc

Minister Aprowizacji i Handlu:
Jerzy Sztachelski

w/z Minister Administracji Publicznej:
Aleksander Żaruk-Michalski

Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski

Minister Żeglugi i Handlu Zagranicznego:
Stefan Jędrychowski

Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski

Minister Zdrowia:
Franciszek Litwin

Minister Informacji i Propagandy:
Feliks Widy-Wirski

Minister Leśnictwa:
Stanisław Tkaczow

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Adam Kuryłowicz

Minister Poczt i Telegrafów:
Józef Putek

Minister Spraw Zagranicznych:
Wincenty Rzymowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 19 lutego 1947 r. Nr 16, poz. 62).

55.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 31 grudnia 1946 r.

w sprawie wykonania dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym.

Na podstawie art. 22 i 25 dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 3, poz. 23) zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. Powołane w rozporządzeniu niniejszym:

a) artykuły bez bliższego określenia — oznaczają artykuły dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym (Dz. U.R.P. z 1946 r. Nr 3, poz. 23);
b) paragrafy bez bliższego określenia — oznaczają paragrafy rozporządzenia niniejszego.

2. Ilekroć w rozporządzeniu niniejszym jest mowa o dekrecie bez bliższego określenia, rozumieć należy dekret z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym (Dz. U.R.P. z 1946 r. Nr 3, poz. 23).

Do art. 1 ust. 1.

§ 2. Za prywatno-prawne świadczenie rzeczy bądź usług w rozumieniu art. 1 ust. 1 uważa się świadczenie, które:

a) polega na przeniesieniu prawa własności, używania lub użytkowania rzeczy, bądź na przeniesieniu jakiegokolwiek innego prawa majątkowego, bądź też na wykonaniu pracy lub innej usługi, oraz
b) wynika z umowy, bądź z innego tytułu prywatno-prawnego.

§ 3. Świadczenie jest odpłatne, gdy świadczący osiąga za nie ekwiwalent w pieniądzach lub jakiejkolwiek innej postaci. Okoliczność, czy świadczenia są wykonywane z zyskiem czy ze stratą, jest dla obowiązku podatkowego obojętna.

§ 4. W szczególności za prywatno-prawne odpłatne świadczenia rzeczy bądź usług uważać należy:

a) sprzedaż za gotówkę, bądź na kredyt lub zbycie drogą wymiany wszelkiego rodzaju surowców, półwyrobów, wyrobów i innych rzeczy ruchomych i nieruchomych, nabytych, wydobytych bądź wytworzonych przez sprzedawcę;
b) wytwarzanie na zamówienie wyrobów z własnych lub powierzonych materiałów oraz przerabianie powierzonych w tym celu rzeczy;
c) wykonywanie na zamówienie prac budowlanych, montażowych, instalacyjnych oraz innych prac i usług o charakterze przemysłowym lub rzemieślniczym;
d) udzielanie oprocentowanego kredytu oraz wykonywanie usług, mogących być przedmiotem czynności bankowych, jak: inkaso, winkulacja, udzielenie gwarancji itp.;
e) świadczenia, wynikające z umów o ubezpieczenie;
f) wykonywanie usług wynikających z umowy komisu, ajencyjnej, pośrednictwa, ekspedycji, przewozu, przechowania, zlecenia (biura wywiadowcze, biura informacyjne, przedsiębiorstwa powiernicze, przedsiębiorstwa strzeżenia cudzego mienia) itp. umów o świadczenie usług;
g) świadczenia przedsiębiorstw rozrywkowych, gastronomicznych, hoteli, pokojów umeblowanych, pensjonatów, biur reklamowych, buchalteryjnych, buchalteryjno-rewizyjnych, pisania podań, przepisywania na maszynach i tłumaczeń, zakładów leczniczych, zdrojowych, kąpielowych, pogrzebowych, rzeźni, chłodni itp.;
h) wynajmowanie rzeczy ruchomych, jak np. pojazdów, łodzi, koni, rowerów, filmów, książek, ubrań, aparatów zręczności itp.;
i) świadczenia adwokatów, obrońców sądowych, notariuszów, inżynierów, budowniczych, techników budowlanych, mierniczych, tłumaczów przysięgłych, rzeczoznawców, rzeczników patentowych, maklerów, lekarzy, felczerów, techników dentystycznych, położnych, pielęgniarek, kosmetyków itp. osób, wykonujących zajęcia zawodowe.

§ 5. 1. Świadczenie jest zawodowe, gdy wykonywane jest w okolicznościach, które wykazują, że zamiarem świadczącego jest wykonywać tego rodzaju świadczenia w sposób częstotliwy, aby mieć stąd główne lub uboczne źródło przychodu, chociażby nawet świadczenie było wykonane jednorazowo.

2. Za zawodowe uważać należy w szczególności wszelkie świadczenia, wykonywane w zakresie przedsiębiorstw: handlowych, przemysłowych, górniczych, komunikacyjnych, bankowych, usługowych lub innych przedsiębiorstw zarobkowych.

3. Nie uważa się jednak za świadczenie zawo-

dowe sprzedaży całego przedsiębiorstwa ani sprzedaży należących do przedsiębiorstwa rzeczy nieruchomych i ruchomych, przeznaczonych do trwałego używania w tym przedsiębiorstwie (inwestycje, inwentarz).

4. Sprzedaż towarów i innych rzeczy, będących z przeznaczenia przedmiotem handlowego obrotu, ma charakter świadczenia zawodowego również w tym przypadku, gdy została dokonana w okresie i w celu likwidacji przedsiębiorstwa lub w drodze egzekucji.

§ 6. 1. Nie podlegają podatkowi czynności Państwa lub innych związków publiczno-prawnych, za które pobierane są opłaty o charakterze publiczno-prawnym.

2. Nie podlegają podatkowi czynności komorników, weterynarzy państwowych lub samorządowych itp. funkcjonariuszów publicznych, którzy pobierają bezpośrednio od stron opłaty administracyjne w imieniu i na rachunek Państwa lub innego związku publiczno-prawnego, chociażby część tych opłat stanowiła przypadające na ich rzecz wynagrodzenie. Podlegają jednak podatkowi świadczenia notariuszów.

§ 7. Wydania towaru lub innej rzeczy bądź wykonania usługi, jeżeli czynności te mają miejsce pomiędzy dwoma oddziałami lub zakładami, należącymi do tego samego przedsiębiorstwa, nie uważa się za obrót.

§ 8. 1. Nie uważa się za wykonane na obszarze Państwa świadczenia polegającego na przesłaniu z zagranicy do Polski towaru lub udzieleniu kredytu osobie, mającej w Polsce zamieszkanie lub siedzibę.

2. Podlega jednak podatkowi świadczenie osoby fizycznej lub prawnej, mającej zamieszkanie lub siedzibę za granicą, gdy:

a) świadczenie wykonane jest przy pomocy utrzymywanego w Polsce zakładu, biura, składu, wytwórni, pracowni lub innego trwałego urządzenia, bądź też tylko przez znajdującego się w Polsce pełnomocnika lub pracownika, albo też
b) inne towarzyszące świadczeniu okoliczności wskazują, że zamieszkała za granicą osoba dysponuje znajdującą się na obszarze Polski rzeczą przed dostarczeniem jej nabywcy.

Do art. 1 ust. 2.

§ 9. 1. Podlega obowiązkowi podatkowemu wykonywanie przedsiębiorstwa, zawodu lub zajęcia w sposób niezgodny z przepisami prawa, jeżeli zawierane umowy są mimo to prawnie skuteczne (np. czynności wykonywane bez przepisanej prawem koncesji, bez posiadania dyplomu mistrzowskiego, bądź innego uprawnienia z mocy prawa przemysłowego lub innych przepisów szczególnych).

2. Nie podlegają jednak podatkowi czynności, pozbawione charakteru świadczeń prywatnoprawnych z tego względu, iż wogóle nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy, jako sprzeciwiające się porządkowi publicznemu, ustawie lub dobrym obyczajom (np. paserstwo, nierząd).

Do art. 2 ust. 1.

§ 10. 1. Na Państwie i innych związkach publiczno-prawnych ciąży obowiązek podatkowy w zakresie świadczeń prywatno-prawnych, dokonywanych na rzecz innych związków publiczno-prawnych, osób fizycznych lub prawnych, spółek jawnych, komandytowych, spółek nie będących spółkami handlowymi (spółek prawa cywilnego) i spadków nieobjętych. Podatek w tym przypadku opłacają organa, instytucje i zakłady, spełniające świadczenia w imieniu i na rachunek Państwa lub innego związku publiczno-prawnego.

2. Charakter publiczno-prawny instytucji nie przesądza w zakresie oceny obowiązku podatkowego charakteru publiczno-prawnego poszczególnych czynności, dokonywanych przez tę instytucję.

Do art. 2 ust. 2.

§ 11. Za spółkę nie będącą spółką handlową (spółkę prawa cywilnego) uważać należy w szczególności:

a) spółkę, która ze względu na rozmiary prowadzonego przedsiębiorstwa oraz brak wpisu do rejestru handlowego nie ma charakteru spółki jawnej;
b) spółkę, zawiązaną w celu wykonywania na wspólny rachunek czynności wolnozawodowych.

Do art. 2 ust. 3.

§ 12. 1. Przedsiębiorstwa, zorganizowane na zasadzie przepisów prawa handlowego, w których kapitale zakładowym uczestniczą wyłącznie Skarb Państwa oraz przedsiębiorstwa i instytucje państwowe uważa się za przedsiębiorstwa państwowe.

2. Przedsiębiorstwa, zorganizowane na zasadzie przepisów prawa handlowego, w których kapitale zakładowym uczestniczą wyłącznie Skarb Państwa, przedsiębiorstwa i instytucje państwowe, przedsiębiorstwa i instytucje samorządowe, instytucje spółdzielcze lub spółdzielnie, traktuje się na równi z przedsiębiorstwami państwowymi.

Do art. 3 pkt 1.

§ 13. 1. Za prowadzone wyłącznie na potrzeby administracji państwowej albo związków samorządu terytorialnego uważa się te przedsię-

biorstwa państwowe albo związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa pozostające pod zarządem państwowym albo związków samorządu terytorialnego, których świadczenia przeznaczone są wyłącznie na zaspakajanie potrzeb administracji państwowej albo związków samorządu terytorialnego. Świadczeniami takimi np. są: produkcja i dostawa wyłącznie na rzecz władz administracji państwowej lub związków samorządu terytorialnego urządzeń biurowych, maszyn do pisania, maszyn do liczenia, książek, pism, druków, materiałów pisemnych itp.

2. Wolne od podatku są:

a) świadczenia przedsiębiorstw państwowych oraz przedsiębiorstw pozostających pod zarządem państwowym, prowadzonych wyłącznie na potrzeby administracji państwowej;
b) świadczenia przedsiębiorstw związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstw, pozostających pod zarządem związków samorządu terytorialnego, prowadzonych wyłącznie na potrzeby administracji związków samorządu terytorialnego.

3. Przedsiębiorstwa państwowe i związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa, pozostające pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego, które wykonują także świadczenia nie na potrzeby administracji państwowej lub związków samorządu terytorialnego, podlegają podatkowi od wszystkich świadczeń, a więc również od świadczeń, wykonanych na potrzeby administracji państwowej lub związków samorządu terytorialnego.

Do art. 3 pkt 3.

§ 14. Za gospodarstwo rolne uważa się gospodarstwo w rozumieniu przepisów dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 128).

§ 15. Sprzedaż wytworów własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego, przerobionych sposobem przemysłowym, podlega podatkowi bez względu na to, czy jest dokonywana przy utrzymywaniu w tym celu stałych miejsc sprzedaży poza obrębem własnych lub dzierżawionych gruntów.

§ 16. 1. Za przerób wytworów gospodarstwa rolnego sposobem przemysłowym uważa się przerób, wykonywany przy użyciu maszyn oraz napędu mechanicznego, wodnego lub powietrznego w przeznaczonych na ten cel otwartych lub zamkniętych pomieszczeniach.

2. Nie uważa się za przerób płodów sposobem przemysłowym wszelkiego rodzaju czynności, dotyczących czyszczenia, sortowania, wietrzenia, rozdzielania na części, choćby wykonywanych przy użyciu maszyn lub napędu mechanicznego, o ile czynności tych dokonywa się w obrębie gospodarstwa rolnego.

3. Przez stałe miejsce sprzedaży rozumie się zamknięte lub otwarte pomieszczenie lub ściśle określony teren (np. sklep, budka, stragan) poza obrębem gospodarstwa rolnego, zajmowane nieprzerwanie dłużej niż przez 3 dni w celu sprzedaży wytworów gospodarstwa rolnego. Sprzedaż z wozu, kosza itp. na oznaczonym miejscu uważa się także za stałe miejsce sprzedaży, jeżeli sprzedaż ta trwa nieprzerwanie dłużej niż 3 dni.

§ 17. Sprzedaż wytworów własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego przy utrzymywaniu w tym celu stałych miejsc sprzedaży na targach i jarmarkach, trwających ponad trzy dni, uważa się za przedsiębiorstwo handlu jarmarcznego.

§ 18. Nabycie za określoną cenę ziemiopłodów na pniu, owoców na drzewach i krzewach lub ryb znajdujących się w wodach zamkniętych albo otwartych nie ma charakteru dzierżawy gospodarstwa rolnego, ogrodowego lub rybnego, a sprzedaż nabytych w ten sposób płodów nie korzysta ze zwolnienia od podatku w myśl art. 3 pkt 3.

§ 19. 1. Przez gospodarstwo mleczne rozumie się prowadzenie hodowli zwierząt wyłącznie w celu uzyskania mleka i przetworów mlecznych.

2. Sprzedaż drzewa na pniu przez właściciela lub dzierżawcę obszaru leśnego nie podlega podatkowi, chociażby właścicielem lub dzierżawcą był kupiec.

Do art. 3 pkt 5.

§ 20. Zakładami naukowymi w rozumieniu art. 3 pkt 5 są:

a) państwowe i publiczne szkoły oraz zakłady naukowe i wychowawcze, zorganizowane na podstawie ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) lub dekretu z dnia 23 listopada 1945 r. o organizacji szkolnictwa w okresie przejściowym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 2, poz. 9);
b) szkoły artystyczne, podlegające nadzorowi Ministra Kultury i Sztuki z mocy dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 15 września 1944 r. o zakresie działania i organizacji Resortu Kultury i Sztuki (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 25);
c) szkoły akademickie;
d) prywatne szkoły oraz zakłady naukowe i wychowawcze, istniejące na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 343) oraz na podstawie ustawy z dnia 22 lutego 1937 r. o prywatnych

szkołach wyższych (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 89);

e) szkoły organizowane dla celów wojskowych, bezpieczeństwa publicznego, straży granicznej i zawodowo-sanitarne, o których mowa w art. 10 ust. (1) ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 343) oraz w art. 58 ust. (2) ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389).

§ 21. Wolne od podatku są tylko świadczenia wobec uczniów lub wychowanków, polegające na nauczaniu tychże, natomiast inne świadczenia zakładów naukowych, w szczególności sprzedaż osobom trzecim wytworów pracy uczniów, podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

Do art. 3 pkt 6.

§ 22. 1. Czynności, o których mowa w art. 3 pkt 6, wykonywane w ramach przedsiębiorstwa (np. przedsiębiorstwa wydawnictwa książek, czasopism, nut itp.) w celach zarobkowych, uważa się za połączone z prowadzeniem przedsiębiorstwa.

2. Wydawnictwo dzieł własnej twórczości we własnym zarządzie i własnym nakładem w celach zarobkowych stanowi przedsiębiorstwo.

Do art. 3 pkt 7.

§ 23. 1. Przez czynności, wymienione w art. 3 pkt 7 dekretu, rozumie się pracę osobistą drwala, masażysty, tragarza, praczki, prasowaczki, osób przewożących towary i osoby wózkiem ręcznym lub rowerowym (bez napędu mechanicznego) itp. osób.

2. Świadczenia, wynikające z wykonywania wymienionych powyżej czynności, podlegają opodatkowaniu, jeżeli stanowią przedmiot działalności przedsiębiorstwa, zatrudniającego obce siły najemne, np. świadczenia pralni, wykonywanie masażu w gabinecie kosmetycznym, przedsiębiorstwa wyrębywania lasu itp.

Do art. 3 pkt 8.

§ 24. Wolne są od podatku świadczenia spełniane za wynagrodzenia, do których mają zastosowanie przepisy dekretu z dnia 18 sierpnia 1945 r. o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 220), zmienionego dekretem z dnia 12 czerwca 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 187), bez względu na wysokość tych wynagrodzeń.

Do art. 3 pkt 9.

§ 25. Za kredyt długoterminowy uważa się:

a) kredyt w listach zastawnych lub obligacjach oraz
b) kredyt hipoteczny, spłacalny w ratach według z góry ustalonego planu amortyzacyjnego.

Do art. 3 pkt 10.

§ 26. 1. Za eksport uważa się wywóz surowców, półwyrobów i wyrobów gotowych poza granice celne Państwa. Za sprzedaż eksportową należy uważać również eksport, dokonany za pośrednictwem komisanta lub ajenta. Wolne od podatku z tytułu sprzedaży eksportowej są zatem osoby, które dokonały sprzedaży eksportowej w imieniu i na rachunek własny, oraz osoby, w imieniu i na których rachunek bądź na których rachunek dokonano tej sprzedaży.

2. Za świadczenia, wynikające z obrotu uszlachetniającego czynnego, należy uważać przerób na rachunek osób, mających zamieszkanie lub siedzibę za granicą, surowców oraz półwyrobów sprowadzanych spoza granic celnych Państwa, a wywiezionych poza te granice po przerobie.

3. Dokonywanie eksportu powinno być udowodnione prawidłowymi księgami handlowymi oraz deklaracjami wywozowymi, bądź kwitami celnymi, przewidzianymi w § 55 (wzory Nr 9 i 10) i w § 56 (wzór Nr 11) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 9 października 1934 r. Przepisy wykonawcze do prawa celnego (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 820).

4. W razie niemożności przedstawienia przez podatnika deklaracji wywozowych lub kwitów celnych — władze skarbowe powinny przyjąć jako dowód dokonania eksportu inne wiarygodne dokumenty, jak np. zaświadczenia urzędów celnych, zaświadczenia eksportowe związków eksportowych, listy przewozowe, konosamenty, zaświadczenia akcyzowe itp.

5. W przypadku zwolnienia transakcji eksportowych od podatku na podstawie przedstawionego przez podatnika jednego z wymienionych w pkt 3 i 4 dowodów — powinna władza podatkowa zaznaczyć tę okoliczność na dowodzie.

6. Świadczenia z tytułu transakcji eksportowych, nie udowodnionych w sposób w pkt 3 i 4 określony, nie korzystają ze zwolnienia i podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

7. Wynagrodzenia uzyskane przy eksporcie za czynności komisu, pośrednictwa, ekspedycji, przewozu itp., nie korzystają ze zwolnienia w myśl art. 3 pkt 10.

8. Otrzymane przez eksportera premie wywozowe oraz zwrot cła nie stanowią obrotu podatkowego.

Do art. 3 pkt 11 i 12.

§ 27. 1. Świadczenia sanatorium (domu zdrowia, domu wypoczynkowego), prowadzonego przez zrzeszenie pracownicze, działające na podstawie prawa o stowarzyszeniach, lub przez

związek zawodowy, wolne są od podatku tylko wówczas, gdy z sanatorium korzystają odpłatnie wyłącznie następujące kategorie osób:

a) członkowie zrzeszenia lub związku, utrzymującego sanatorium lub dom wypoczynkowy, oraz ich rodziny;
b) członkowie innego zrzeszenia pracowniczego lub związku zawodowego oraz ich rodziny, przyjmowani do sanatorium na podstawie pisemnego porozumienia obu zainteresowanych zrzeszeń.

2. Odpłatne korzystanie z sanatorium przez inne osoby, niż wymienione w ust. 1, powoduje opodatkowanie wszystkich świadczeń sanatorium, a więc również świadczeń wykonanych na rzecz osób, wymienionych w ust. 1.

§ 28. Rodzinę pracownika lub członka stanowią osoby, znajdujące się w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa do pracownika lub członka, którym z tego tytułu służy w myśl zarządzenia kierownictwa zakładu pracy, statutu lub regulaminu zrzeszenia bądź związku prawo korzystania ze stołówki zakładu pracy, z urządzeń zrzeszenia lub związku.

Do art. 3 pkt 12.

§ 29. 1. Za świadczenia stołówki w rozumieniu art. 3 pkt 12 uważa się dostarczanie osobom korzystającym ze stołówki posiłków (śniadań, obiadów i kolacyj).

2. Wolne są również od podatku świadczenia stołówek, prowadzonych wspólnie przez dwa lub więcej zakładów pracy, zrzeszeń pracowniczych i związków zawodowych wyłącznie dla pracowników i członków tych zakładów, zrzeszeń i związków oraz stołówek, z których usług korzystają pracownicy i członkowie innych zakładów pracy, zrzeszeń pracowniczych i związków zawodowych na warunkach, ustalonych dla pracowników i członków zakładów, zrzeszeń i związków, prowadzących stołówki.

§ 30. Jeżeli ze stołówki korzystają również osoby nie wymienione w art. 3 pkt 12, to podatkowi podlegają wszystkie świadczenia stołówki, a więc również i świadczenia na rzecz osób, wymienionych w art. 3 pkt 12.

Do art. 3 pkt 16.

§ 31. Świadczenia stowarzyszeń sportowych, polegające na udostępnianiu publiczności oglądania zawodów lub pokazów sportowych, podlegają opodatkowaniu.

Do art. 3 pkt 17.

§ 32. 1. Opodatkowaniu podlegają:

a) produkcje wokalne, muzyczne itp., wykonywane w zakładach gastronomicznych, przy czym podstawę opodatkowania stanowi obrót osiągnięty przez właściciela zakładu gastronomicznego bądź też przez organizatora tych produkcji;
b) wyświetlanie filmów zarówno odrębne, jak i w połączeniu z wszelkiego rodzaju produkcjami.

2. Natomiast wynagrodzenia osób biorących udział w tych produkcjach wolne są od podatku w związku z przepisami art. 3 pkt 6 bądź art. 3 pkt 8 dekretu.

Do art. 3 pkt 18.

§ 33. Świadczenia, wymienione w art. 3 pkt 18, wykonywane są ubocznie, gdy stanowią dodatkowe źródło dochodu rolnika lub pracownika rolnego. Głównym źródłem dochodu tych osób winno być gospodarstwo rolne lub praca w gospodarstwie rolnym.

§ 34. Wykonywane przez rolnika lub pracownika rolnego furmaństwo nie ma charakteru świadczeń, wymienionych w art. 3 pkt 18.

§ 35. Za członków najbliższej rodziny uważa się krewnych i powinowatych, żyjących w gospodarstwie domowym z osobą, wykonującą przemysł ludowy lub domowy, pracę chałupniczą albo rzemieślniczą.

Do art. 6.

§ 36. Obowiązek nabycia karty rejestracyjnej ciąży na osobie, wykonującej przedsiębiorstwo lub zajęcie, bądź utrzymującej zakład lub skład. Osoby te mogą nabywać karty rejestracyjne za pośrednictwem pełnomocników. W charakterze pełnomocników mogą występować także organizacje gospodarcze i cechy. Pełnomocnictwo może być udzielone bezpośrednio na deklaracji.

§ 37. W przypadkach, wymienionych w art. 15 ust. 3 i 4, istnieje obowiązek nabycia kart rejestracyjnych także na rok podatkowy, w którym nie wykonywano podlegających podatkowi świadczeń, jeżeli w tym roku ukończono rozrachunek z tytułu dokonanych świadczeń (art. 4 ust. 2).

Do art. 6 ust. 2 pkt 3.

§ 38. 1. Wykonywanie zajęć zawodowych na wspólny rachunek i w tym samym lokalu przez dwóch lub kilku adwokatów, lekarzy, inżynierów itp. uważa się za zakład usługowy. W tym przypadku na prowadzone na wspólny rachunek i w tym samym lokalu: kancelarię adwokacką, gabinet lekarski, biuro techniczne itp. należy nabyć kartę rejestracyjną według przepisu art. 10 pkt 1.

2. Na osobach, wykonujących zajęcia zawodowe wyłącznie w sposób w ustępie poprzedzającym podany, nie ciąży obowiązek nabywania oddzielnych kart rejestracyjnych.

Do art. 7.

§ 39. 1. Na zakład, w którym wykonywane są różnorodne świadczenia, istnieje obowiązek nabycia tylko jednej karty rejestracyjnej za cenę najwyższą pod względem rodzaju świadczeń i miejscowości. Np.: jeżeli w zakładzie, położonym w mieście, liczącym ponad 100.000 mieszkańców, wykonywane są świadczenia handlowe i przemysłowe — na zakład należy nabyć kartę rejestracyjną: przy obrocie rocznym do 1.000.000 zł za cenę 600 zł (art. 10 pkt 1 lit. a), przy obrocie rocznym ponad 1.000.000 zł za cenę 1.500 zł (art. 10 pkt 1 i lit. b) lub pkt 3 lit. b); jeżeli w zakładzie położonym w mieście, liczącym do 100.000 mieszkańców, wykonywane są świadczenia handlowe i przemysłowe — na zakład należy nabyć kartę rejestracyjną: przy obrocie rocznym do 1.000.000 zł za cenę 300 zł (art. 10 pkt 1 lit. a), przy obrocie rocznym ponad 1.000.000 zł za cenę 1.500 zł (art. 10 pkt 3 lit. b).

2. Jeżeli przedsiębiorstwo wykonuje świadczenia w dwóch lub więcej oddzielnie zorganizowanych zakładach, na każdy z tych zakładów należy nabyć kartę rejestracyjną.

§ 40. Na położone poza obrębem zakładów biura przedsiębiorstw, w których nie są dokonywane operacje (transakcje) handlowe, usługowe i które służą do prowadzenia biurowości (księgowości itp.) przedsiębiorstwa, nie istnieje obowiązek nabywania kart rejestracyjnych.

Do art. 7 ust. 1.

§ 41. 1. Za oddzielny zakład handlowy uważa się również samochód, z którego dokonuje się sprzedaży towarów.

2. Jeżeli w jednym pomieszczeniu wykonuje świadczenia kilku przedsiębiorców oddzielnie, każdy z nich obowiązany jest do nabycia karty rejestracyjnej.

3. Lokal dostępny dla publiczności wyłącznie w celach pokazowych lub reklamowych nie stanowi zakładu handlowego.

Do art. 7 ust. 2.

§ 42. W przedsiębiorstwie komunikacyjnym, powstałym przez połączenie dwóch lub więcej przedsiębiorstw komunikacyjnych, posiadających odrębne koncesje, zespół urządzeń, objęty koncesjami połączonych przedsiębiorstw, uważa się za jeden zakład.

Do art. 7 ust. 3.

§ 43. Dwa lub więcej pomieszczeń, stanowiących jeden jednolity zespół gospodarczy i służący do jednego rodzaju produkcji lub choćby do kilku rodzajów, jeżeli one stanowią kolejne stopnie obróbki albo przeróbki tych samych materiałów i wytworów lub znajdują się w związku uzasadnionym potrzebami głównej produkcji, uważa się za jeden zakład przemysłowy także wtedy, gdy pomieszczenia te są położone w różnych miejscowościach.

Do art. 7 ust. 4.

§ 44. Za oddzielny zakład górniczy uważa się:

a) w kopalniach nafty — zespół szybów, wież wiertniczych itp. urządzeń, należących do jednego przedsiębiorstwa, a znajdujących się w obrębie jednego pola naftowego lub kilku pól naftowych, pozostających z sobą w bezpośredniej terenowej styczności;

b) w innych przedsiębiorstwach górniczych— zespół urządzeń kopalnianych, służących do wydobywania produktów górniczych wraz z terenami górniczymi, zarejestrowanymi przez władze górnicze jako oddzielna kopalnia.

Do art. 7 ust. 5.

§ 45. Pomieszczenia, w których dokonuje się sprzedaży materiałów (towarów) lub ich przeróbki, nie uważa się za oddzielny skład w rozumieniu art. 7 ust. 5. Pomieszczenia takie traktuje się jako oddzielny zakład handlowy, przemysłowy lub rzemieślniczy. Skład znajdujący się w pomieszczeniu, położonym w obrębie tego samego obejścia, w którym znajduje się zakład handlowy lub przemysłowy, nie jest oddzielnym składem w rozumieniu art. 7 ust. 5.

Do art. 7 ust. 6 i 7.

§ 46. 1. Za przedsiębiorstwo handlu obnośnego lub rozwoźnego uważa się przedsiębiorstwo, które nie ma stałej siedziby, jest wykonywane na rachunek własny i osobiście przez handlującego oraz ogranicza się do sprzedaży towarów przy handlu obnośnym ze skrzyni, kufra, walizy, kosza i innych opakowań, przenoszonych z miejsca na miejsce — przy handlu rozwoźnym z wozu, łodzi i innych urządzeń poruszanych siłą mechaniczną, ludzką lub zwierzęcą.

2. Sprzedaż towarów ze skrzyni, kufra, walizy, kosza i innych opakowań, przewożonych z miejsca na miejsce przez sprzedawcę rowerem, uważa się za przedsiębiorstwo handlu rozwoźnego.

3. Przedsiębiorstwa handlowe, nieodpowiadające warunkom ust. 1, nabywają karty rejestracyjne według ceny wymienionej w art. 10 pkt 1.

Do art. 7 ust. 8.

§ 47. Obowiązek nabywania karty rejestracyjnej w myśl art. 6 ust. 2 pkt 2 ciąży na tych

tylko przedsiębiorstwach, które nie posiadają siedziby (stałego zakładu) i tylko wtedy, gdy jarmark lub targ trwa nieprzerwanie ponad trzy dni. Stoiska, kioski lub inne pomieszczenia na jarmarkach, targach i wystawach gospodarczych, należące do przedsiębiorstw, które posiadają stałą siedzibę (stały zakład), nie są oddzielnymi zakładami w rozumieniu art. 7 ust. 1 i są wolne od obowiązku nabycia karty rejestracyjnej.

Do art. 7 ust. 9.

§ 48. Pierwiastkową obróbkę drewna w rozumieniu art. 7 ust. 9 stanowi przygotowanie sposobem ręcznym drewna do transportu.

§ 49. Za graniczące ze sobą parcele (oddziały) uważa się sekcje leśne, położone w jednym kompleksie, nawet niestykające się ze sobą bezpośrednio, lecz znajdujące się w bliskim sąsiedztwie.

Do art. 9 ust. 2.

§ 50. Sprzedaż w obejściu, w którym znajduje się zakład przemysłowy, poza produktami własnego wyrobu także innych towarów — stanowi oddzielny zakład handlowy.

Do art. 10.

§ 51. Gminy wiejskie o charakterze miejskim, wymienione w przepisach o podatkach komunalnych, uważa się za gminy miejskie.

Do art. 10 pkt 1 i 3.

§ 52. Podstawę określenia ceny karty rejestracyjnej stanowi obrót roczny. Jeżeli wykonywanie świadczeń rozpoczęto w ciągu roku podatkowego lub świadczenia wykonywano tylko w pewnym okresie roku podatkowego, należy celem ustalenia ceny karty rejestracyjnej obrót, osiągnięty od chwili rozpoczęcia wykonywania świadczeń do końca roku podatkowego lub w okresie wykonywania świadczeń, doprowadzić do stosunku rocznego. Obrót w ten sposób obliczony służy za podstawę określenia ceny karty rejestracyjnej.

P r z y k ł a d y:

I. Wykonywanie świadczeń rozpoczęto w dniu 1 sierpnia. Obrót osiągnięty za okres od 1 sierpnia do 31 grudnia wyniósł 500.000 zł, obrót obliczony w stosunku rocznym — (500.000 zł : 5) X 12=1.200.000 zł. Podatnik powinien wykupić kartę rejestracyjną za połowę ceny, odpowiadającej obrotowi ponad 1.000.000 zł.

II. Świadczenia wykonywano w okresie od 1 stycznia do 31 lipca. Obrót w tym okresie osiągnięty wyniósł 700.000 zł, obrót w stosunku rocznym — (700.000 zł : 7) X 12 = 1.200.000 zł. Podatnik powinien wykupić kartę rejestracyjną za cenę, odpowiadającą obrotowi ponad 1.000.000 zł.

§ 53. Jeżeli zakład przemysłowy przekazuje swoje wyroby w całości do własnego zakładu handlowego, położonego poza obrębem zakładu przemysłowego, podstawą ustalenia ceny za kartę rejestracyjną dla zakładu przemysłowego jest obrót, osiągnięty ze sprzedaży tych wyrobów w zakładzie handlowym.

§ 54. Dla filii przedsiębiorstwa karty rejestracyjne nabywa się według obrotów poszczególnych filii.

Do art. 10 pkt 5.

§ 55. 1. Wymienione w art. 10 pkt 5 lit. a) i b) zajęcia zawodowe są zajęciami wykonywanymi osobiście bez utrzymywania biur i pomocników.

2. Zajęcie, wykonywane przy utrzymywaniu biura i pomocników, jest przedsiębiorstwem w rozumieniu dekretu, na które należy nabyć kartę rejestracyjną według art. 10 pkt 1.

3. Za pomocników nie uważa się jednak zatrudnionych: u osób, wymienionych w art. 10 pkt 5 lit. c), aplikantów adwokackich, asystentów lekarskich oraz pracowników kancelaryjnych.

§ 56. Za pośrednika handlowego w rozumieniu art. 10 pkt 5 lit. a) uważa się osobę, która nastręcza innym osobom sposobność do zawarcia umowy lub pośredniczy w zawarciu takiej umowy, jak również osobę, która podejmuje się stałego pośredniczenia w zawieraniu umów na rzecz dającego polecenia lub zawierania ich w jego imieniu.

§ 57. 1. Za pomocników podróżujących (komiwojażerów) w rozumieniu art. 10 pkt 5 lit. b) uważa się osoby, zbierające dla przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych zamówienia na podstawie próbek, wzorów, cenników itp.

2. Pomocnik podróżujący (komiwojażer) może na podstawie jednej karty rejestracyjnej zbierać zamówienia dla kilku przedsiębiorstw, jeżeli je wymienił w karcie.

3. Zbieranie zamówień nawet poza siedzibą zakładu przez właściciela przedsiębiorstwa, przez osoby, mające prawo zarządu przedsiębiorstwem oraz przez pracowników, zatrudnionych w przedsiębiorstwie na podstawie umowy o pracę, nie wymaga nabycia odrębnej karty rejestracyjnej.

Do art. 11 ust. 2.

§ 58. Za kwotę ostatniego obrotu ustalonego choćby jeszcze nieprawomocnie przy wymiarze podatku obrotowego uważa się obrót,

ustalony przy ostatnim wymiarze podatku, dokonanym już w chwili nabywania karty rejestracyjnej.

W przypadku podwyższenia wymiaru (wymiar uzupełniający lub na skutek wznowienia postępowania) decyduje podwyższony obrót.

Do art. 12.

§ 59. Przedsiębiorstwami lub zajęciami w rozumieniu art. 12 są przedsiębiorstwa lub zajęcia, wymienione w art. 10 pkt 2, 5 i 6.

Do art. 13 ust. 3.

§ 60. 1. Urząd skarbowy (rewizyjny) udziela zezwolenia, wymienionego w art. 13 ust. 3, na podstawie indywidualnych podań podatników, wniesionych przed rozpoczęciem działalności przedsiębiorstwa.

2. Ważność kart rejestracyjnych dla przedsiębiorstw sezonowych upływa w sześć miesięcy od daty rozpoczęcia wykonywania przedsiębiorstwa, a w każdym razie z końcem roku kalendarzowego.

Do art. 14 ust. 2.

§ 61. 1. Zmiana osoby właściciela przedsiębiorstwa (zakładu) lub składu powoduje obowiązek nabycia nowej karty rejestracyjnej.

2. Przeniesienie karty rejestracyjnej, wydanej na zajęcie zawodowe lub zatrudnienie o celach zarobkowych, na osobę inną jest również niedozwolone.

3. Jeżeli przedsiębiorstwo (zakład) lub skład obejmuje wskutek śmierci właściciela jego spadkobierca (spadkobiercy), nie powoduję to obowiązku nabycia nowej karty rejestracyjnej pod warunkiem zawiadomienia o tym zdarzeniu właściwego urzędu skarbowego (rewizyjnego) w ciągu dni siedmiu, licząc od dnia objęcia przedsiębiorstwa (zakładu) lub składu.

§ 62. Zmiana rodzaju świadczeń lub rozpoczęcia wykonywania obok dotychczasowych również innych świadczeń, o ile w myśl przepisów dekretu wykonywanie tych świadczeń nie stanowi oddzielnego przedsiębiorstwa, nie wymaga nabycia nowej karty rejestracyjnej pod warunkiem zawiadomienia o tym właściwego urzędu skarbowego (rewizyjnego) w ciągu dni siedmiu, licząc od dnia zmiany rodzaju lub rozpoczęcia wykonywania innych świadczeń.

§ 63. W razie zmiany miejsca wykonywania przedsiębiorstwa (położenia zakładu) lub zajęcia należy łącznie z zawiadomieniem o zdarzeniu przedstawić urzędowi skarbowemu (rewizyjnemu), właściwemu dla nowego miejsca wykonywania przedsiębiorstwa (położenia zakładu) lub zajęcia, kartę rejestracyjną, na której urząd dokonuje odpowiedniej wzmianki.

§ 64. W przypadku niedopełnienia obowiązków, wynikających z przepisów art. 14 ust. 2, karta rejestracyjna traci swą ważność.

Do art. 14 ust. 3.

§ 65. W zaświadczeniu, o którym mowa w art. 14 ust. 3, urząd skarbowy (rewizyjny) powinien stwierdzić nabycie karty rejestracyjnej.

Do art. 15 ust. 2.

§ 66. W przypadku odpłaty w naturze obrotem jest wartość pieniężna odpłaty, obliczona według cen rynkowych z dnia transakcji.

§ 67. W przypadku zamiany uważa się za obrót świadczenie tej strony lub tych stron, których świadczenie jest zawodowe.

§ 68. W przedsiębiorstwach, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, obrót podatkowy powstaje z chwilą ujawnienia w księgach należności za spełnione świadczenie.

§ 69. 1. Nie wyłącza się z obrotu własnych kosztów podatnika, poniesionych przezeń w związku z wykonaniem świadczenia (np. prowizja komisowa, wynagrodzenie za pośrednictwo, koszty transportu, należności celne, koszty przewozu poniesione przez przewoźnika itp.).

2. Natomiast nie stanowi obrotu zwrot wydatków i kosztów, poniesionych w zastępstwie (w imieniu) i na rachunek kontrahenta (opłaty sądowe wyłożone przez adwokata za klienta) w wysokości poniesionej i udowodnionej.

3. Odsetki dyskontowe policzone przez podatnika przy otrzymaniu zapłaty w postaci weksli, jak również odsetki policzone przy transakcjach na kredyt bez przyjmowania weksli, wchodzą w skład obrotu podatkowego.

4. Dodatki na służbę i pracowników zatrudnionych u podatnika, pobierane przy świadczeniu rzeczy i usług (np. w zakładach gastronomicznych, hotelach, pensjonatach itp), stanowią składową część obrotu podatkowego podatnika.

5. Strat na dłużnikach nie wyłącza się z podstawy opodatkowania.

§ 70. Nie mają charakteru odpłaty za spełnione świadczenia i nie stanowią obrotu dywidendy i udziały w zyskach, pobierane przez akcjonariuszów spółek akcyjnych i spólników spółek z ogrniczoną odpowiedzialnością, komandytowych, jawnych i spółek nie będących spółkami handlowymi (spółek prawa cywilnego) oraz przez członków spółdzielni — z wyjątkiem pobierania dywidendy od akcyj przez osoby, które trudnią się zawodowo czynnościami kredytowymi w rozumieniu art. 16 ust. 1.

Do art. 15 ust. 3.

§ 71. 1. Jeżeli w roku podatkowym nie została całkowicie wykonana umowa o świad-

czenie, wykonywane ze swej istoty w dłuższych okresach czasu, przy czym wynagrodzenie umówione niepodzielnie za całość świadczenia, jak np. budowy domu lub urządzeń technicznych itp., należy za obrót roczny uważać tylko kwoty rzeczywiście w roku podatkowym otrzymane na poczet zapłaty.

2. W przypadku, gdy rachunek, wystawiony po całkowitym wykonaniu umowy o świadczenie, nie został przez odbiorcę przyjęty, obrót stanowią również tylko kwoty rzeczywiście otrzymane w roku podatkowym na poczet zapłaty.

Do art. 15 ust. 4.

§ 72. Przy wykonywaniu wolnego zawodu (art. 10 pkt 5 lit. c) przyjęcie wekslu stanowi zapłatę otrzymaną, jeżeli weksel został w roku podatkowym zdyskontowany.

Do art. 15 ust. 5.

§ 73. 1. Przez państwowe podatki i opłaty pośrednie rozumie się podatki i opłaty, określone jako pośrednie w budżecie Państwa.

2. Przez komunalne podatki i opłaty pośrednie rozumie się pobierane przez związki samorządu terytorialnego podatki i opłaty, analogiczne pod względem treści gospodarczej i formy prawnej do państwowych podatków i opłat pośrednich.

3. Państwowe i samorządowe podatki i opłaty pośrednie, pobierane od wyprodukowanych towarów, wyłącza się z obrotu tylko tych podatników, którzy wytwarzają te towary we własnym przedsiębiorstwie przemysłowym, natomiast nie mogą one być wyłączane z obrotu podatników, którzy jedynie przetwarzają lub odsprzedają takie towary (np. fabryki cukierków i przedsiębiorstwa wyłącznie handlowe).

§ 74. 1. Przez wszelkie inne podatki i opłaty które obciążają lub mogą obciążyć obrót, rozumieć należy daniny publiczne, co do których z przepisów odpowiednich ustaw wynika, iż materialnie obciążają one kontrahenta podatnika, a podatnik występuje jedynie w charakterze płatnika (inkasenta), przy czym obojętne jest, czy podatnik ujawnia to rachunkowo w sposób wyraźny, czy też włącza podatek do ceny własnego świadczenia.

2. Podatek obrotowy nie podlega wyłączeniu z obrotu.

Do art. 15 ust. 6.

§ 75. 1. Wyłożone za nabywcę koszty przewozu i ubezpieczenia towarów, udowodnione prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi, podlegają wyłączeniu z obrotu, jeżeli cenę towaru umówiono loco miejsce wysłania.

2. Przez bonifikatę i skonto rozumie się zmniejszenie umówionej pierwotnie i należnej podatnikowi odpłaty za spełnione przezeń świadczenia.

3. Wartości zwróconych podatnikowi towarów oraz udzielonych przez podatnika bonifikat i skont nie wyłącza się z obrotu, jeżeli:

a) towary zwrócono bądź bonifikaty lub skonta udzielono później, aniżeli w roku następującym po roku podatkowym, w którym dokonano transakcji;
b) podatnik w roku podatkowym, w którym udzielił bonifikaty bądź skonta, albo w którym zwrócono mu towar, bądź też w roku, w którym dokonał transakcji, nie prowadził prawidłowych ksiąg handlowych.

§ 76. Zmniejszenie przez odbiorcę sumy rachunku, wystawionego przez przedsiębiorstwo budowlane za wykonane prace lub roboty, uważa się za bonifikatę w rozumieniu art. 15 ust. 6.

§ 77. Przez odsetki prolongacyjne rozumie się odsetki, mające charakter odsetek zwłoki, pobranych z powodu nieuiszczenia ceny za rzecz w terminie umówionym przy zawarciu transakcji z powodu sprolongowania pierwotnie ustalonego terminu płatności. Przepis ten nie ma zastosowania w razie prolongowania terminów zwrotu pożyczek, udzielonych przez osoby trudniące się zawodowo czynnościami kredytowymi w rozumieniu art. 16 ust. 1.

Do art. 16 ust. 1.

§ 78. 1. Przez czynności kredytowe rozumie się:

a) czynności bankowe przedsiębiorstw bankowych w rozumieniu art. 24 i 25 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321), zmienionego dekretem z dnia 18 grudnia 1945 r. (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 2, poz. 10);
b) czynności innych osób fizycznych i prawnych, które mogłyby być czynnościami przedsiębiorstw bankowych w rozumieniu powołanego wyżej rozporządzenia.

2. Pobieranie odsetek z tytułu czynności kredytowych stanowi obrót, jeżeli ma miejsce w ramach zawodowego wykonywania tych czynności.

§ 79. 1. Obrót z czynności kredytowych składa się z dwu rodzajów:

a) z sumy należnych lub uiszczonych odsetek i innych wynagrodzeń za świadczenia (np. prowizja, komisowe);
b) z zysku brutto z dokonanych operacyj obcymi walutami, dewizami, tudzież wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi.

2. Za zysk brutto, osiągnięty z operacyj obcymi walutami, dewizami oraz wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi, uważa się nadwyżkę pomiędzy ceną, uzyskaną przy sprzedaży,

a ceną nabycia, bądź też, gdy nabycie nastąpiło w ubiegłych okresach operacyjnych, a podatnik nie może udowodnić ceny nabycia sprzedanych walorów — ich wartością, wykazaną w bilansie otwarcia danego okresu operacyjnego. Nadwyżkę powyższą należy pomniejszyć o sumę strat, poniesionych przy sprzedaży walut obcych, dewiz i wszelkiego rodzaju papierów wartościowych w roku podatkowym, obliczoną według zasad analogicznych. Wpływy z kuponów od wszelkiego rodzaju papierów wartościowych wchodzą zawsze w skład drugiego rodzaju obrotu z czynności kredytowych (pkt 1 lit. b) i podlegają opodatkowaniu bez względu na to, czy papiery wartościowe traktowane są jako lokata kapitału, czy też jako towar, oraz niezależnie od tego, czy wysokość odsetek może być z góry obliczona (np. przy obligacjach, listach zastawnych), czy też zależy od wyników gospodarczych przedsiębiorstwa, a więc od wysokości jego dochodu (np. akcje).

3. Straty, poniesione w jednym rodzaju obrotów, nie podlegają potrąceniu od drugiego rodzaju obrotów.

4. Z obrotu, określonego w art. 16 ust. 1 dekretu, nie mogą być potrącane wszelkiego rodzaju koszty, związane z wykonywaniem świadczeń w zakresie operacyj kredytowych, a w szczególności koszty redyskonta weksli.

5. Nie wlicza się do obrotu podatkowego kwot pobranych od klientów na pokrycie wydatków na książeczki czekowe, koszty protestu, kurtaż, asekuracje, porto, telegramy itp., po udowodnieniu, że kwoty te stanowią tylko zwrot wydatków faktycznie poniesionych w zastępstwie klientów. W przypadku, gdy kwoty pobrane przy takiej transakcji przekraczają wydatki faktycznie poniesione, podlegają one w całości opodatkowaniu.

Do art. 16 ust. 2 i 3.

§ 80. 1. Za obrót zakładów ubezpieczeń, wymienionych w art. 16 ust. 2 i 3 dekretu, należy uważać sumę składek przepisanych w danym roku podatkowym po potrąceniu sumy składek stornowanych w tym samym roku podatkowym bez względu na to, z jakiego okresu pochodzi składka stornowana.

2. Składki dodatkowe (należności manipulacyjne, na fundusz rezerwowy itp.) stanowią część obrotu podlegającego opodatkowaniu.

Do art. 16 ust. 4 i 5.

§ 81. 1. Przez czynności komisowej sprzedaży rozumie się — zgodnie z przepisami kodeksu handlowego (art. 581) — podejmowanie się sprzedaży rzeczy ruchomych (towarów itp.) lub papierów wartościowych w imieniu własnym, a na rachunek innej osoby (komitenta).

2. Niespełnienie przy komisie sprzedaży chociażby jednego z warunków, wymienionych w art. 16 ust. 4 pkt 1, 2 i 3 dekretu, pociąga za sobą opodatkowanie całkowitej odpłaty, jaka przypadłaby komisantowi, gdyby dokonał tej czynności na rachunek własny, według stawek podatkowych, przewidzianych w art. 17 dla danego rodzaju obrotu.

§ 82. W przypadku, gdy czynności komisowej sprzedaży lub komisowego zakupu wykonują z nakazu władz nadzorczych przedsiębiorstwa i instytucje państwowe oraz przedsiębiorstwa, pozostające pod zarządem państwowym, nakaz taki traktuje się narówni z umową pisemną lub korespondencją w rozumieniu art. 16 ust. 4 pkt 2.

Do art. 16 ust. 6.

§ 83. Przez pośrednictwo rozumie się wszelkie czynności, w których wyniku nastręcza się osobom trzecim sposobność do zawarcia między nimi jakiejkolwiek umowy, albo pośredniczy się przy jej zawarciu.

Do art. 16 ust. 7.

§ 84. 1. W przypadkach, w których ekspedytor podjął się przesłania za oznaczoną w umowie sumę ryczałtową t. zn. bez obowiązku wyliczenia się wobec klienta (zleceniodawcy) z wysokości rzeczywiście poniesionych wydatków i kosztów, podstawę opodatkowania stanowi całkowita suma ryczałtowego wynagrodzenia bez jakichkolwiek odliczeń.

2. Wynagrodzenie ryczałtowe ma miejsce nie tylko wówczas gdy umówiono je łącznie za całą przesyłkę, lecz także wtedy, gdy została oznaczona jednostkowo, a więc za określony ciężar lub sztukę oraz odległość.

3. Od obrotu przewoźnika (art. 613 kodeksu handlowego) nie odlicza się kosztów przewozu także wówczas, gdy przewoźnik dysponuje obcymi środkami przewozowymi.

Do art. 17 ust. 1 pkt 2 zdanie ostatnie.

§ 85. 1. Za czynności przygotowawcze uważać należy w szczególności:

a) składanie (montowanie) przedmiotów, jak zegarki, wieczne pióra, gramofony, rowery itp., polegające na złożeniu gotowych części bez użycia w tym celu urządzeń mechanicznych, maszyn lub bardziej skomplikowanych narzędzi oraz bez dokonania obróbki mechanicznej poszczególnych części (jak np. cięcie blachy, wyginanie, falcowanie, lutowanie itp.);
b) przystosowanie do spożycia artykułów spożywczych bez zmiany ich istotnych własności i składników i bez dodania innych materiałów (jak np. palenie kawy, pasteryzacja mleka itp.);

c) sortowanie, suszenie, krajanie, mielenie, rozcieńczanie itp. czynności, konieczne dla właściwego rozdziału towarów, a wykonywane bez użycia bardziej skomplikonych urządzeń mechanicznych oraz bez stosowania mechanicznej siły napędowej;
d) pakowanie, rozlewanie, butelkowanie, lakowanie, składanie, zwijanie, znakowanie towarów itp. czynności, mające na celu racjonalne formy sprzedaży lub reklamy, chociażby przy czynnościach tych stosowano bardziej skomplikowane urządzenia oraz mechaniczną siłę napędową.
e) zdobienie kapeluszy, przystosowanie do sprzedaży gotowych ubiorów przez drobne poprawki i uzupełnienia, heblowanie i przerzynanie desek, bejcowanie mebli i czynienie w nich drobnych poprawek i uzupełnień itp. czynności, mające na celu przystosowanie towaru do indywidualnych gustów i potrzeb kupujących lub dołączenie do niego gotowych części, o ile czynności te nie zmieniają istotnego przeznaczenia i wartości sprzedawanego przedmiotu oraz wykonywane są przy pomocy pracy ręcznej;
f) pranie, czyszczenie, prasowanie, dekatyzowanie itp.

2. Ubój zwierzęcia nie ma charakteru czynności przygotowawczej.

Do art. 17 ust. 1 pkt 1 lit. a).

§ 86. 1. Przez wykonywanie przedsiębiorstwa wydawnictwa książek, dzienników oraz czasopism drukowanych rozumieć należy sprzedaż książek, dzienników oraz czasopism własnego nakładu, zarówno konsumentom jak i odsprzedawcom oraz zamieszczanie w tych książkach, dziennikach oraz czasopismach ogłoszeń i reklam.

2. Stawka przewidziana dla obrotów osiągniętych przez wydawnictwa książek, dzienników oraz czasopism (art. 17 ust. 1 pkt 1) ma zastosowanie zarówno do tych przedsiębiorstw, które drukują książki, dzienniki oraz czasopisma we własnych zakładach graficznych, jak i do tych, które druk książek, dzienników oraz czasopism zlecają obcym zakładom graficznym.

Do art. 17 ust. 1 pkt 2 lit. b).

§ 87. 1. Do obrotu osiągniętego z czynności kredytowych w postaci zysku z dokonanych operacyj obcymi walutami, dewizami, tudzież wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi ma zastosowanie stawka podatku, przewidziana w ar. 17 ust. 1 pkt 7 dekretu.

2. Do obrotu przedsiębiorstw bankowych, osiągniętego ze świadczeń innego rodzaju, niż czynności kredytowe w rozumieniu art. 16 ust. 1, np. z tytułu komisowej sprzedaży towarów, stosować należy stawki właściwe dla obrotu z tytułu tego rodzaju świadczeń.

Do art. 17 ust. 1 pkt 3 i 4.

§ 88. Do obrotów, osiągniętych z wynagrodzeń: za przerób, za czynności przygotowawcze, wymienione w § 85, za wytworzenie wyrobów bądź półwyrobów z cudzych materiałów, ma zastosowanie stawka, przewidziana w art. 17 ust. 1 pkt 7.

§ 89. Uznaniu za obrót wynagrodzeń, o których mowa w § 88, nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że przetwórca lub wytwórca dodaje własne materiały pomocnicze do materiałów zasadniczych, dostarczonych przez zamawiającego, a będących przedmiotem przerobu lub służących do wytworzenia wyrobów bądź półwyrobów.

§ 90. Krajowy przedsiębiorca, który przerabia lub wytwarza wyroby bądź półwyroby z materiałów należących do firmy zagranicznej i, na skutek zleceń firmy zagranicznej, dostarcza na jej rachunek krajowym odbiorcom przerobione lub wytworzone wyroby bądź półwyroby, opłaca podatek: 1) od wynagrodzenia za przerób lub wytworzenie wyrobów bądź półwyrobów oraz 2) od pełnego obrotu osiągniętego ze sprzedaży tych wyrobów, bądź półwyrobów, przy której działa w charakterze komisanta bądź ajenta, posiadającego towary lub dysponującego nimi, z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w art. 16 ust. 4 zdanie trzecie oraz ust. 6 zdanie trzecie.

§ 91. 1. W młynach obrotem jest:

a) przy przemiale gospodarczym — wynagrodzenie bądź to w pieniądzach bądź to w naturze (t. zw. miarka) za przemiał;
b) przy przemiale handlowym — odpłata za świadczenia rzeczy, t. j. za sprzedaż lub wymianę produktów przemiału.

W przypadku odpłaty w naturze stosuje się przepisy § 66.

2. Przemiał jest gospodarczy, gdy przedsiębiorca z przyjętego do przemiału zboża zatrzymuje część zboża tytułem wynagrodzenia, a właściciel pozostałej ilości zboża otrzymuje wszystkie produkty, jakie powstały z przemielenia. Nie stoi na przeszkodzie przyjęciu za obrót wynagrodzenia za przemiał fakt wydania odrazu przez przedsiębiorcę z posiadanych zapasów produktu gotowego, jeżeli zapasy te pochodzą z wynagrodzenia za przemiał dokonany poprzednio dla innych osób oraz jeżeli wydawany z posiadanych zapasów produkt gotowy jest tego samego gatunku i znajduje się w tym samym stosunku, w jakim by je otrzymał klient po przemieleniu zboża własnego w sposób przez niego żądany.

3. W razie niedotrzymania choćby jednego z warunków, wymienionych w poprzedzającym ustępie, ma miejsce przemiał handlowy.

4. Zapłata, uzyskana ze sprzedaży produktów otrzymanych z przemiału zboża, pochodzą-

cego z wynagrodzenia za przemiał (miarka), jest obrotem, podlegającym opodatkowaniu jako przemiał handlowy.

5. Przy przemiale gospodarczym mają zastosowanie stawki podatkowe, przewidziane w art. 17 ust. 1 pkt 7 dekretu, natomiast przy przemiale handlowym — stawki podatkowe, przewidziane w art. 17 ust. 1 pkt 3 lit. a) i pkt 4 oraz ust. 4 dekretu.

Do art. 17 ust. 1 pkt 4.

§ 92. Przewidziana w art. 17 ust. 1 pkt 4 stawka podatkowa ma zastosowanie do obrotów, osiągniętych ze sprzedaży lub wymiany surowców, półwyrobów lub wyrobów gotowych — także w przypadkach, gdy świadczenia zostały wykonane na zamówienia.

Do art. 17 ust. 2.

§ 93. 1. Wyrażona w art. 17 ust. 2 zd. 1 i 2 zasada nie ma zastosowania do świadczeń, o których mowa w art. 17 ust. 2 zd. 3, polegających na istotnym i niepodzielnym połączeniu świadczeń obu rodzajów, jak świadczenia pensjonatów, zakładów gastronomicznych itp. Przepis art. 17 ust. 2 zd. 3 nie ma jednak zastosowania do obrotu zakładów gastronomicznych ze sprzedaży towarów konsumowanych poza zakładem, do którego to obrotu mają zastosowanie stawki, przewidziane w art. 17 ust. 1 pkt 1 lit. b), pkt 2 lit. a), pkt 3 lit. a), pkt 4 i ust. 4.

2. Nie należy uważać za połączone ze świadczeniem rzeczy w rozumieniu art. 17 ust. 2 zd. 3 takich usług, które wykonywane są ubocznie i odrębnie w stosunku do świadczenia rzeczy, jak np. pakowanie lub dostarczenie sprzedanego towaru na wskazane przez nabywcę miejsce. Jeżeli za czynności te pobierana jest osobna zapłata, należy włączyć ją do ogólnego obrotu ze sprzedaży rzeczy.

3. Obrót ze sprzedaży w ramach przedsiębiorstwa przemysłowego w stanie nieprzerobionym surowców, materiałów i innych rzeczy, podlega stawkom, przewidzianym w art. 17 ust. 1 pkt 1 lit. b), pkt 2 lit. a) i ust. 4.

4. Obrót ze sprzedaży w ramach przedsiębiorstwa przemysłowego odpadków i innych rzeczy, powstałych w wyniku produkcji, jakkolwiek nie będących jej celem, podlega stawkom, przewidzianym w art. 17 ust. 1 pkt 3, pkt 4 i ust. 4.

5. Świadczenia przedsiębiorstw budowlanych, wykonujących budowle lub roboty na zamówienie, oraz świadczenia, polegające na budowie lub montażu urządzeń technicznych, połączone z dostawą materiałów oraz maszyn lub ich części, podlegają stawce wynikającej z art. 17 ust. 2 zd. 3.

Do art. 17 ust. 4.

§ 94. Nieuznanie komisu z powodu niedopełnienia warunków przewidzianych w art. 16 ust. 4 pkt 1 i 3 nie powoduje zastosowania do komisanta przepisu art. 17 ust. 4.

Do art. 22.

§ 95. Zwalnia się od podatku obrotowego:

1) częściowo — świadczenia, polegające na sprzedaży artykułów spożywczych i przemysłowych, nadchodzących do Polski w drodze dostaw U.N.R.R.A., a pozostających w dyspozycji Ministerstwa Aprowizacji i Handlu; świadczenia te podlegają opodatkowaniu od dopuszczalnego zarobku brutto według 8% stawki podatkowej;

2) częściowo — świadczenia, polegające na sprzedaży artykułów, stanowiących przedmiot obowiązku świadczeń rzeczowych na rzecz Państwa, a pozostających w dyspozycji Ministerstwa Aprowizacji i Handlu; świadczenia te podlegają opodatkowaniu od dopuszczalnego zarobku brutto według 4% stawki podatkowej;

3) częściowo — świadczenia, polegające na dokonywaniu przewozu artykułów, stanowiących przedmiot obowiązku świadczeń rzeczowych; świadczenia te podlegają opodatkowaniu według 2% stawki podatkowej;

4) częściowo — świadczenia przedsiębiorstw budowlanych państwowych i związków samorządu terytorialnego oraz pozostających pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego i świadczenia spółdzielni budowlanych należących do związków rewizyjnych; świadczenia te podlegają opodatkowaniu według 3% stawki podatkowej;

5) częściowo — świadczenia, polegające na sprzedaży po cenach ustalonych:

a) artykułów Polskiego Monopolu Tytoniowego;
b) artykułów Państwowego Monopolu Spirytusowego, sprzedawanych w naczyniach zamkniętych;
c) soli wprowadzonej do obrotu przez Polski Monopol Solny;
d) losów loterii, urządzanych przez Polski Monopol Loteryjny;
e) zapałek wprowadzonych do obrotu przez Państwowy Monopol Zapałczany;

podstawę opodatkowania tych świadczeń stanowi całkowita suma prowizji (rabatu, różnicy ceny towaru itp.), udzielonej przy sprzedaży tych artykułów przez monopole. Do tak ustalonej podstawy wymiaru stosuje się stawkę podatkową przewidzianą w art. 17 ust. 1 pkt 6 dekretu. Jeżeli jednak przy sprzedaży wyżej wymienionych artykułów sprzedawca przekroczy cenę ustaloną dla danego rodzaju sprzedaży (hurt, detal), to podstawę opodatkowania u niego stanowi pełny obrót z zastosowaniem stawek przewi-

dzianych w art. 17 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 4 dekretu;

6) częściowo — świadczenia przedsiębiorstw państwowych i pozostających pod zarządem państwowym oraz spółdzielni należących do związków rewizyjnych, polegające na sprzedaży towarów importowanych przez te przedsiębiorstwa i spółdzielnie w ramach zezwoleń importowych Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego; podstawę opodatkowania tych świadczeń stanowi całkowita suma dopuszczalnego zarobku brutto, ustalonego przez Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego. Do tak ustalonej podstawy wymiaru stosuje się stawkę podatkową, przewidzianą w art. 17 ust. 1 pkt 6 dekretu;

7) częściowo — świadczenia, polegające na dokonywaniu na giełdach zbożowo-towarowych transakcyj kupna-sprzedaży wszelkiego rodzaju ziemiopłodów i ich przetworów, udowodnionych prawidłowymi księgami handlowymi i kartami umów giełdowych, spisanymi przez przysięgłych maklerów giełdowych; świadczenia te podlegają opodatkowaniu według stawek podatkowych w wysokości 50% stawek, przewidzianych w art. 17 dekretu;

8) świadczenia spółdzielni, należących do związków rewizyjnych i działających wyłącznie wśród swych członków-rolników, polegające na sprzedaży dostarczonych przez członków nieprzerobionych sposobem przemysłowym wytworów gospodarstw rolnych, własnych lub dzierżawionych przez tych członków;

9) świadczenia, polegające na sprzedaży wyłącznie pracownikom zakładów pracy artykułów, przydzielonych przez Fundusz Aprowizacyjny lub zakupionych z funduszów otrzymanych na ten cel z tegoż Funduszu bądź z własnych funduszów zakładów pracy;

10) świadczenia kredytowe należących do związków rewizyjnych spółdzielni w rozumieniu art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321), zmienionego dekretem z dnia 18 grudnia 1945 r. (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 2, poz. 10), które odpowiadają następującym warunkom:

a) za podstawowy przedmiot przedsiębiorstwa mają udzielanie pożyczek i przyjmowanie wkładów;
b) udzielają pożyczek wyłącznie członkom do wysokości ustalonej przez Ministra Skarbu;
c) odbiór wpłat na rachunek członków i osób trzecich ograniczają do inkasa weksli i dokumentów;
d) czynności bankowe ograniczają do zakresu przewidzianego w art. 91 powołanego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym; warunkowi temu nie uchybia prowadzenie — za osobnym zezwoleniem Ministra Skarbu — kupna i sprzedaży walut obcych;
e) osiągają z tytułu pobieranych procentów od pożyczek i od sum, lokowanych w związkowej centrali finansowej, przychód stanowiący co najmniej ⅔ ogólnego przychodu, uzyskanego w roku obrachunkowym;

11) świadczenia kredytowe komunalnych kas oszczędności, działających na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860), które udzielają pożyczek do wysokości ustalonej przez Ministra Skarbu;

12) świadczenia, polegające na sprzedaży znaczków stemplowych i blankietów wekslowych przez dystrybutorów;

13) częściowo — świadczenia przedsiębiorstw wydawnictw dzienników oraz czasopism, drukowanych na obszarze Rzeczypospolitej; świadczenia te podlegają opodatkowaniu: za rok podatkowy 1946 według stawki podatkowej — 0,1%, za rok podatkowy 1947 według stawki podatkowej — 0,25%;

14) sprzedaż ryb — poza zwolnieniem z mocy art. 3 pkt 3 pochodzących z połowu na wodach zamkniętych i otwartych, nie przerobionych sposobem przemysłowym, dokonywana bez utrzymywania w tym celu stałych miejsc sprzedaży poza obrębem gospodarstwa rybnego lub siedziby wykonującego rybołóstwo;

15) częściowo — świadczenia podlegające stawce podatkowej, przewidzianej w art. 17 ust. 1 pkt 7 dekretu, wykonywane przez przedsiębiorstwa państwowe i związków samorządu terytorialnego oraz pozostające pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego i przez spółdzielnie należące do związków rewizyjnych, jeżeli przedsiębiorstwo zatrudnia do 20 pracowników, a jeżeli chodzi o spółdzielnie do 20 pracowników łącznie z zatrudnionymi członkami spółdzielni; świadczenia te podlegają opodatkowaniu według 3% stawki podatkowej;

16) częściowo — świadczenia stowarzyszeń sportowych, polegające na udostępnieniu publiczności oglądania zawodów lub pokazów sportowych, świadczenia te podlegają opodatkowaniu:
za rok podatkowy 1946 według stawki podatkowej — 1%, za rok podatkowy 1947 według stawki podatkowej — 2%.

Do art. 23.

§ 96. Przewidziane w art. 23 uprawnienia urzędów skarbowych (rewizyjnych) nie obejmują należności za karty rejestracyjne.

§ 97. Ulgi z mocy art. 23 urząd skarbowy (rewizyjny) może udzielić bądź w ciągu roku podatkowego, bądź przy wymiarze podatku, bądź w okresie postępowania odwoławczego.

§ 98. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1946 r.

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 15 lutego 1947 r. Nr 15, poz. 58).

56.

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 21 lutego 1947 r. L. D. VI. 1676/4/47.

w sprawie nadsyłania urzędom skarbowym informacyj w sprawach akcyzowo-monopolowych.

Do
wszystkich Izb Skarbowych.

Nawiązując do przepisów § 84 instrukcji podatkowej z dnia 31 grudnia 1934 r. Ministerstwo Skarbu poleca wydać podległym urzędom akcyzowym zarządzenia, aby zawiadamiały w terminie dni 14 po upływie każdego miesiąca właściwe w sprawach podatku obrotowego urzędy rewizyjne i urzędy skarbowe o wszystkich przypadkach udzielania zezwoleń (wzgl. zawarcia umów) na wyrób, przerób lub zużycie, magazynowanie i sprzedaż artykułów akcyzowo-monopolowych oraz o zgłoszeniach zamierzonego uruchomienia wytwórni, wolnego składu i sprzedaży tych artykułów (o ile sprzedaż odbywa się na zasadzie zgłoszenia).

W wypadku, gdy zezwolenie udzielane jest Związkowi Inwalidów Wojennych, obok koncesjonariusza należy podawać imię, nazwisko i adres zatwierdzonego zastępcy.

Dyrektor Departamentu:
M. Siwiec

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Z MINISTERSTWA SKARBU

KOMUNIKAT

o zaginięciu pokwitowań kasowych.

Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości, że w okręgu Izby Skarbowej w Lublinie zaginęły następujące pokwitowania kasowe:
1. pokwitowanie na pobór podatku od obrotu za Nr 204570 wraz z odbitką tegoż;
2. pokwitowanie na pobór podatku od obrotu od Nr 205101 do Nr 205150.

Zagubione pokwitowania unieważnia się.

KOMUNIKAT

o unieważnieniu bloku pokwitowań kasowych.

Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości, że blok pokwitowań poborców skarbowych od Nr 213341 do Nr 213360 seria A został skreślony z ewidencji druków Urzędu Skarbowego w Oleśnicy Izby Skarbowej we Wrocławiu.

Wymieniony blok jako skreślony z ewidencji unieważnia się.

KOMUNIKAT

o unieważnieniu znaczka legitymacyjnego.

Ministerstwo Skarbu powiadamia, że rewidentowi skarbowemu w Brygadzie Ochrony Skarbowej w Łodzi skradziono znaczek legitymacyjny z napism „Ochrona Skarbowa Nr 389".

Skradziony znaczek unieważnia się.

Cena numeru niniejszego zł. 90

Redakcja i Administracja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu, Warszawa, ul. Wileńska 2/4.

Prenumerata: roczna zł 800; półroczna zł 450; kwartalna zł 250; miesnęczna zł 100.

Prenumeratę należy wpłacać na konto czekowe Administracji Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu w P. K. O. Nr I-4428, podając cel wpłaty, nazwę instytucji względnie nazwisko i imię wpłacającego, adres oraz okres czasu którego prenumerata dotyczy. Wysyłkę egzemplarzy dokonuje się po otrzymaniu wpłaty. Prenumeratę przyjmuje się na okresy od miesiąca następnego po dokonaniu wpłaty, jednak na okres nie dłuższy niż do końca 1947 r.

Reklamacje z powodu nieotrzymania numeru należy zgłaszać we właściwym Urzędzie pocztowym natychmiast po otrzymaniu następnego kolejnego numeru. Reklamacje kierowane do Administracji pozostaną bez odpowiedzi. Pojedyncze numery są do nabycia w Administracji Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu, Warszawa, ul. Wileńska 2/4. Cena ogłoszeń za 1 milimetr szerokości 1 szpalty wynosi zł 40.

Drukarnia Państwowa w Warszawie, Tamka 3. Zam. 1912